

Iskra

8

Dnevi mladih

Od petka, 21. februarja do nedelje, 23., so bile na Iskrinem koledarju prireditve mladih. V Poreču letno srečanje in volilno-programski konferenca ZSMS SOZD Iskra in v Kranjski gori zimsko — športne igre Iskre. Na prvi in drugi prireditvi so imeli glavno besedo mladi (in mladi po srcu).

Taka srečanja imajo večkratnega pomena. Iskrašev, ki štejejo manj kot 27 let, kar je mejna starost za redno članstvo v ZSMS, je kar trejtinna — več kot 10.000. Športnikov, ki so v večini mladi pa tudi starejši, vendar mladi po duhu in vedenju pa je še nekaj več. Množičnost, ki je značilna za obe srečanja (v Poreču je bilo prek 100, v Kranjski gori pa še nekajkrat več udeležencev) omogoča sklepanje novih poznanstev, tovarištev. Iskra je postala tako velika, da se obudi celo marsikatero že pozabljeno srečanje. Na tovrstnih prireditvah je le malo — ali nič — prisiljenosti, saj se zberejo živahni, aktivni, družabni ljudje. Merjenje in nočna športnih tekmah je le simbolično — meje temeljnih in delovnih organizacij se v družabnih srečanjih izgubijo. Prevladata le tovarištvo.

Kako gazadržati in muvriti smisel, ki je botroval tudi nastanku Iskre? Kako ga vgraditi v temelje nove, učinkovito delujoče, brez napihnjenih preprek povezane Iskre? Kako (tudi med tednom) znova in znova strniti vrste?

Stane Fleiselman

Na letnem srečanju in volilno programski konferenci ZSMS SOZD Iskra se je v Poreču od 21. do 23. februarja zbralo preko 120 mladink in mladincev iz vseh Iskrinih DO (foto: S.F.)

XXIV. zimske športne igre SOZD Iskra so v Gozdu Martuljku in Kranjski gori zbrale konec minulega tedna skoraj 500 smučarjev tekačev in veleslalomistov. Tekme so ob lepem vremenu in v dobri organizaciji minile v zadovoljstvo vseh (foto: LD)

Za zdravo življenjsko in delovno okolje

V dvanajsti točki drugega poglavja osnutka resolucije za X. kongres ZKS je govora o zdravstveni problematiki. »Komunisti se bomo zavzemali za to,« je zapisano, »da se bo zdravje uveljavilo, kot temeljna človeška in družbena vrednota. Naša aktivnost bo zato naravnana tako, da bodo v družbi ustvarjene možnosti za zdravo življenje in to z urejanjem in varovanjem zdravega življenjskega in delovnega okolja ter z izboljševanjem življenjskih razmer v njem, z varovanjem, smotno uporabo in odpravo onesnaženosti naravnih virov in dobrin, ki so za življenje bistvenega pomena, z uvajanjem in izboljševanjem družbene prehrane delavcev ter otrok in mladine, ki se izboljšuje, z razvojem programov za rekreacijo in z zagotavljanjem možnosti za rekreativne dejavnosti ter z zagotavljanjem možnosti za ustvarjalno porabo prostega časa.

Razviti in uveljaviti moramo programe za vzgojo ljudi za zdravo življenje ter krepiti občutek odgovornosti za lastno zdravje.

Pri presoji smotrnosti novih naložb, pri ocenjevanju uspešnosti gospodarjenja, pri gradnji industrijskih ter infrastrukturnih objektov in stanovanjskih sosesk, pri organizaciji delovnega procesa ter pri načrtovanju novih proizvodnih programov moramo zdravje, oz. možnosti ogrožanja zdravja delavcev in delovnih ljudi upoštevati, kot enega izmed bistvenih kriterijev.

Prizadevati si moramo, da bodo delovni ljudje uresničevali ukrepe in programe za varovanje in povrnitev zdravja tako, da bodo uporabniki deležni kakovostne zdravstvene obravnave. Zato se morajo zdravstvene organizacije združenega dela povezovati v smotno razporejeno mrežo zdravstvenih dejavnosti, zagotavljati medsebojno sodelovanje in uresničevati delite dela, ki bo onemogočila nepotrebne storitve in zagotavljala uporabo najučinkovitejših metod zdravljenja.

V delovanju zdravstva bomo uveljavljali razvoj na kakovostnih temeljih, kot so: stalna modernizacija opreme in postopkov, spremljanje razvoja v svetu, razvoj informativnega sistema in izboljševanje kakovosti storitev.

V zdravstvenih programih morajo dobiti prednost ukrepi za učinkovitejše odpravljanje škodljivih vplivov v delovnem okolju, za odločno zmanjševanje nezgod in obolenj, ki povzročajo prezgodnjo invalidnost ter za učinkovitejšo rehabilitacijo invalidov, da bi tako čimveč invalidov usposobili za delo in samostojno življenje. Zdravstvo se mora v sodelovanju z drugimi dejavniki odločneje spopadati z zasvojenostmi vseh

vrst (alkoholizem, tabletomanija, narkomanija itd.) ter organizirati učinkovitejše programe rehabilitacije na tem področju.

»V telesni kulturi se bomo zavzemali za uveljavljanje in razvijanje solidarnosti in vzajemnosti ter tako tudi v prihodnje zagotavljali dostopnost zdravstvenih storitev vsem prebivalcem v republiki, hkrati s tem pa ize- načevali raven storitev.«

Zadnja, trinajsta točka tega poglavja pa je posvečena telesni vzgoji. V njej je zapisano:

»V telesni kulturi se bomo komunisti zavzemali za demokratične samoupravne odnose, v katerih bomo imeli prevladujoč vpliv delovni ljudje in občani ter aktivni športniki in sicer, tako pri opredeljevanju splošne telesnokulturne politike, kot na usmeritve in delo posameznih telesnokulturnih organizacij in interesnih združenj in društev, ki se napredno ukvarjajo s telesno kulturo in športno dejavnostjo. Komunisti bomo s svojim delovanjem v družbenopolitičnih in društvenih organizacijah zagotovili najširšo vključenost delovnih ljudi in občanov v telesno kulturo in s tem opravljali tudi svojo idejnopolitično osveščevalno, mobilizacijsko in širšo družbeno usmerjevalno vlogo. Spodbujali bomo vse tiste oblike telesnokulturne dejavnosti, ki lahko omogočijo redne aktivnosti kar največjemu številu delovnih ljudi in občanov. Pri tem bo največja skrb namenjena telesni vzgoji predšolskih otrok in mladine pa tudi vključevanju odraslih ter posebnih kategorij občanov v športno rekreacijo. Vse to zagotavlja zdrav, skladen razvoj, delovno in obrambno usposobljenost občanov ter zadovoljevanje njihovih športnih nagnjenj.

Na področju vrhunškega športa bomo podpirali strokovno-znanstveno utemeljene programe, ki bodo zagotavljali vrhunske športne dosežke, kot vzpodbudo za razvoj telesne kulture in uveljavitev našega športa doma in v svetu.

Vrednotenje telesne kulture je potrebno izraziti tudi z materialnim statusom, ki si ga mora telesna kultura pridobiti v svobodni menjavi dela na temelju potreb in interesov delovnih ljudi.

Bojevali se bomo proti vsem nepravilnostim in odklonom v telesni kulturi in športu, ki jih porajajo skupinsko-lastninski, lokalistični pa tudi zasebni interesi, zaradi česar prihaja do konfliktov med temi interesi in splošno družbenimi. Zavzemali se bomo za športno sodelovanje, ki bo prispevalo k spoznavanju vse domovine in krepilo bratstvo in enotnost naših narodov in narodnosti ter s tem prispevalo k odpravljanju nacionalističnih pojavov na tem področju.«

10. KONGRES ZKS

Centralni komite Zveze komunistov Slovenije

Nadaljnje razvijanje delegatskega skupščinskega sistema

Uveljavljanje odgovornosti za opravljanje samoupravnih, poslovnih in strokovnih funkcij.

Politični sistem socialističnega samoupravljanja narekuje najvišjo stopnjo osebne in kolektivne odgovornosti vseh subjektov pri opravljanju samoupravljalških in drugih funkcij in nalog. V skladu z opredelitvijo, da je samoupravna odgovornost sestavni del in poglavitna zahteva učinkovitega delovanja političnega sistema, je treba s samoupravnimi splošnimi akti opredeliti osebno in kolektivno odgovornost za opravljanje samoupravnih in poslovnih funkcij in način, kako delavski sveti nadzorujejo delo poslovnih organov. Pri tem je treba izhajati iz načela, da večje pravice in možnosti pri sprejemanju sklepov narekujejo in zahtevajo tudi večjo odgovornost.

Družbenopolitične organizacije, zlasti zveza sindikatov, morajo uvesti postopek za ugotavljanje odgovornosti samoupravnih subjektov za negativne posledice njihovih odločitev, kakor tudi za neizpolnjevanje sklepov, sprejetih na samoupravnih temeljih in v demokratičnem postopku. Znanost je treba pritegniti k proučevanju realnih odnosov in problemov pri upravljanju in vodenju, razmejevanju odgovornosti upravljalških, poslovnih in strokovnih funkcij v organizacijah združenega dela, uresničevanja samoupravnih odnosov in odgovorosti pri upravljanju in vodenju v organizacijah združenega dela posebnega družbenega pomena, še zlasti, kadar gre za vsebino in obliko odgovornosti za uveljavljanje splošnih družbenih in skupnih interesov, za samoupravno in dohokovno povezovalje, združevanje v samoupravne interesne skupnosti ipd.

Kadar pride v združenem delu do sporov pri vprašanih, ali zahtevah, ki niso bili rešeni po redni poti v organizaciji združenega dela, morajo družbenopolitične organizacije, še zlasti sindikat, poskrbeti za dosledno spoštovanje postopka, ki ga določa zakon o združenem delu za učinkovito odpravljanje vzrokov sporov, in dati pobude za ugotavljanje odgovornosti posameznikov in

organov, če so s svojim neodgovornim delom in ravnanjem povzročili spor.

Nadzorstvo nad izvajanjem samoupravnih odločitev

Družbenopolitične organizacije, še zlasti sindikat, morajo s konkretnimi akcijami pripomoči k temu, da bodo delavci neposredno prek organov upravljanja in organov samoupravne delavske kontrole redno in učinkovito nadzorovali sprejemanje in izvajanje posameznih samoupravnih sklepov in samoupravnih splošnih aktov. Pomembno je zlasti to, da delavce, delegate in delegacije spodbujajo k demokratičnemu in odgovornemu usklajevanju stališč in odločanju, k pravočasnemu dajanju pobud za ugotavljanje odgovornosti nosilcev sklepov, ki kršijo samoupravne pravice in družbeno lastnino, da si prizadevajo, da bodo delovni ljudje in občani pravočasno, objektivno in na razumljiv način seznanjeni z vsemi zadevami, pomembnimi za njihovo odločanje in nadzorovanje izvajanje sprejetih sklepov.

Družbenopolitične organizacije, zlasti sindikat, morajo s svojo podporo in sodelovanjem z organom samoupravne delavske kontrole pripomoči k uveljavljanju njihovih družbenih funkcij, samostojnosti in odgovornosti. Nujno jih je treba spodbujati k sodelovanju z organi upravljanja, sodišči združenega dela, družbenimi pravobranilci samoupravljanja, preprečevati pritiske in manipulacije z organi samoupravne delavske kontrole in njenimi člani, ustvarjati možnosti, da bodo lahko uveljavljale pravice, začrtane s samoupravnimi akti in zakoni, hkrati pa jim omogočiti, da od ustreznih organov družbenega nadzora in kontrole ter drugih ustreznih institucij zahtevajo podatke in mnenja, potrebne za uspešno opravljanje njihovih funkcij.

Opredeliti je treba načine, kako reševati spore iz družbenoekonomskih razmerij, predvsem s samoupravnim usklajevanjem različnih interesov, s posredovanjem prek izvoljenih sodišč in drugih samoupravnih sodišč in to predvsem prek samoupravnih arbitraž.

Zakone o družbenih pravobranilcih samoupravljanja in o sodiščih združenega dela je treba izpolniti zaradi popolnejše integracije teh organov v sistemu samoupravnega združenega dela in preprečevanja njihove odvisnosti od izvršnih in upravnih organov družbenopolitičnih skupnosti.

Izpolnjevanje delovanja in nadaljnje razvijanje delegatskega skupščinskega sistema

Z nadaljnjo graditvijo in razvojem delegatskega sistema na vseh ravneh družbenopolitične organiziranosti in odločanja je treba zagotoviti: določanje in sprejemanje politike in sklepov v skupščini družbenopolitične skupnosti na delavskorazrednih temeljih, izhajajoč iz interesov in potreb delovnih ljudi in občanov, narodov in narodnosti; vedno širše možnosti čimbolj neposrednega vključevanja delovnih ljudi in občanov v vodenje družbenih poslov; interesi delovnih ljudi in občanov ter njihovih samoupravnih organizacij in skupnosti se morajo kar najbolj neposredno izražati, usklajevati in vklapljati v skupni in splošni družbeni interes; docela se morajo uveljavljati delegatska telesa in organi, kar pomeni, da je treba preprečiti in odpraviti nadaljnje reproduciranje odločanja v odtujenih vplivnih centrih in oblikah neformalnega odločanja zunaj institucij delegatskega sistema; izboljšati se morajo možnosti za kvalificirano učinkovito in odgovorno uresničevanje funkcij delegacij, delegatov in delovnih teles skupščin družbenopolitičnih organizacij v delegatskem sistemu.

Delegacija - ključni člen delegatskega sistema

1. Čimbolj konkretno je treba zastaviti vprašanja, o katerih delovni ljudje in občani obvezno dajejo smernice svojim delegacijam in način, kako se to uresničuje. Določanje smernic mora potekati kot opredeljevanje delovnih ljudi in občanov s stališča njihovih samoupravnih interesov in potreb in hkrati kot podlaga za sporazumevanje in dogovarjanje z delegacijami drugih samoupravnih organizacij in skupnosti zaradi demokratične sinteze v skupne in splošne družbene interese.

Družbenopolitične organizacije zlasti Zveza komunistov, Zveza sindikatov in Socialistična zveza,

so se dolžne zavzeti za to, da bodo na zborih delavcev, v delavskih svetih, skupščinah krajevnih skupnosti in SIS, ker je določanje stališč in smernic osnovna oblika delovanja družbenopolitičnih organizacij v delegatskem sistemu.

2. Dosledno je treba uveljavljati ustavni položaj delegacij samoupravnih organizacij in skupnosti, kakor tudi družbenopolitičnih organizacij, da bi dosegli nenehno delovno povezanost delovnih ljudi in občanov, njihovih delegacij in delegatov.

a) V samoupravnih splošnih aktih samoupravnih organizacij in skupnosti je treba nujno začrtati temeljne pravice, obveznosti in odgovornosti delegacije, njen položaj in vloga v organizacijah združenega dela, krajevni skupnosti, odnose delegacij in samoupravnih organov, kakor tudi odnose delegacij delovnih ljudi in občanov, še zlasti pri določanju osnovnih stališč za delegate. Zastaviti je treba vprašanja, o katerih so delegacije dolžne poročati svoji delegatski bazi.

V samoupravnih organizacijah in skupnostih je treba delegaciji zagotoviti vse možnosti za delo tako, kot samoupravnim organom. Izvršni, upravni in poslovodni organi so še zlasti dolžni skrbeti za strokovno pomoč in zagotavljanje najnujnejših možnosti za delo delegacij.

b) V poslovnih in drugih aktih skupščin družbenopolitičnih skupnosti je treba celoviteje in natančneje urediti osnovna vprašanja, ki so pomembna za delovanje delegacij v vseh fazah procesa odločanja in izvrševanja sprejetih sklepov, predvsem: pravice, dolžnosti in odgovornosti delegacij in delegatov v postopku programiranja dela skupščin, način izražanja avtentičnih interesov samoupravne baze in njihovo vključevanje v skupni in splošni družbeni interes; sprejemanje skupščinskih dokumentov in zagotavljanje njihovega doslednega in učinkovitega izvajanja; obveznosti in naloge izvršnih in upravnih organov; delovanje delegacij in skupščin, način in vsebino obveščanja idr.

c) Nujno je treba razvijati večjo koordinacijo delegatskega odločanja v delovni organizaciji, z ustanavljanjem delegatskih konferenc kot občasnih, ali stalnih oblik skupnega delovanja delegacij temeljnih organizacij združenega dela zaradi delegiranja skupnih delegatov, ali zaradi obravnavanja zadev, pomembnih za vse temeljne organizacije združenega dela. P. GANTAR

10. seja področnega kolegija za raziskovalno dejavnost SOZD Iskra

Razširimo sodelovanje s tvrdko IRET v Italiji še na področje razvoja

Deseta seja področnega kolegija je bila tokrat v Italiji — v tržaški industrijski coni, v občini Dolina, ki ima slovenskega župana. Prijateljsko nam naklonjeni predstavniki tvrdke IRET so članom kolegija predstavili svojo gibko in učinkovito organizirano raziskovalno dejavnost in proizvodnjo komunikacijskih (radijskih) sestavnih delov in naprav. Zaradi obširnega dnevnega reda je kolegij zasedal dopoldne in popoldne in v ospredju je bila predstavitev in obravna tesnega sodelovanja na področju razvoja.

Kolegij je najprej poslušal uvodni obrazložitev Andreja Pardubskega, direktorja IRET in Rada Faleškinja, člana KPO SOZD Iskra, zadolženega za raziskave in razvoj, o možnosti vzpostavitve tesnega sodelovanja na področju razvoja, n. pr. skupnega tehnološko-razvojnega centra v Trstu. Možne so torej nove oblike sodelovanja Iskra — IRET, prednosti pa bližina Trsta, članstvo Italije v Evropski gospodarski skupnosti, kratki nabavni roki razvojnih materialov in instrumentov, dostopnost najnovejše znanstvene literature, patentov, standardov in drugih tehničnih podatkov, tudi s pomočjo v omrežje povezanih računalnikov, olajšano sodelovanje v Eureki in z univerzami, možnost pritegnitve znanstvenikov k raziskavam, možnost najemanja laboratorijskih prostorov, opreme in drugo.

Nato so vodilni delavci IRET predstavili organiziranost podjetja. Podjetje, ki je bilo ustanovljeno leta 1950 in je imelo tedaj 5 zaposlenih, danes pa jih ima 285, je samo razvilo in osvojilo proizvodnjo vseh svojih izdelkov in si, kot strogo tržno usmerjena tvrdka, ustvarilo trden položaj na tržišču tudi s konkurenčnimi cenami, z visoko kvaliteto izdelkov in s kratkimi dobavnimi roki, ki jih vedno tudi izpolnijo. Novo znanje pridobivajo med drugim tudi na ta način, da skupno z univerzami pripravljajo in usmerjajo izdelavo takih diplomskih nalog, ki jim omogočajo takojšnje prilagoditve izdelkov uporabi v proizvodnji. Prikazali so organizacijsko shemo podjetja, zlasti organizacijo tehničnega sektorja, tehnične kontrole, proizvodnje in razvojnega oddelka. Naj povemo samo še to, da ima pri njih vsak projekt svojega vodjo, uvedena imajo robotizirana mesta, n. pr. za kvalitativni prevzem materialov in sestavnih delov, za preskušanje svojih izdelkov pod vplivom raznih temperatur, CAD, torej računalniško podprto načrtovanje, oz. konstruiranje elektronskih vezij in dr.

Nato so se člani kolegija porazdelili v majhne skupine in si pod vodstvom vodilnih delavcev IRET ogledali RR dejavnost in proizvodnjo.

Tovarna je postala premajhna, zato so del proizvodnje izselili drugam, nameravajo pa odseliti še nekaj proizvodnje, po drugi strani

pa razširiti razvojno dejavnost in zanjo dograditi nove prostore. Naše delavce bo gotovo zanimalo, da v tej tovarni ni uvedenih delovnih norm, češ, da je za tovarno važnejša kvaliteta, kot količina opravljenega dela, kljub temu pa je delovna disciplina na višini. Delo je organizirano tako, da se lahko kar najhitreje in najbolje prilagodijo zahtevam kupcev. To velja zlasti za trženje, razvoj in proizvodnjo pa tudi druge dejavnosti so organizirane tako, da so izredno prilagodljive in učinkovite, saj n. pr. od dneva, ko na licitaciji zmagajo — nakar šele lahko razvijejo izdelek po naročilu in ga proizvedejo — pa do dneva izdobe minejo običajno dve, redkokdaj tri leta, dostikrat pa le eno leto; včasih celo manj. Ta prilagodljivost in učinkovitost sta tudi za zunanjega obiskovalca opazni, seveda pa sta podprti tudi s številno merilno-testno ter računalniško strojno in programsko opremo. Naj omenimo samo uporabo terminalov, n. pr. za naročanje in dviganje materiala: na več deset mestih v nabavni službi, pripravi dela, v razvoju in vodstvu proizvodnje so računalniški terminali, povezani z osrednjim računalnikom, na katere lahko priključiš najnovejši podatek, koliko je določenega materiala še v skladišču in

koliko od tega je že rezerviranega za posamezne delovne naloge, koliko je še razpoložljivega in koliko ga je še potrebno dokupiti. Ob tem so še drugi važni podatki, n. pr. podatki o dobaviteljih in njihovih dobavnih pogojih za omejen material.

V tovarni so porazdeljeni tudi sorazmerno številni osebni računalniki. Za naše tehnologe bo morda zanimiv podatek, da jih uporabljajo med drugim za izdelavo postopkov obdelave sestavnih delov na NC (Numerical Control — numerično krmiljenih) obdelovalnih strojih pri kooperantih. Program izdelavnega postopka presnamejo bodisi na magnetni trak, bodisi na disketo, ali pa izdelajo luknjani papirnati trak, kar pošiljajo skupno z naročilnico in materialom kooperantu. Na ta način sodelujejo s številnimi kooperanti, ker se jim za sorazmerno majhne serije ne izplača imeti sicer visokoproduktivnih in sorazmerno dragih obdelovalnih strojev.

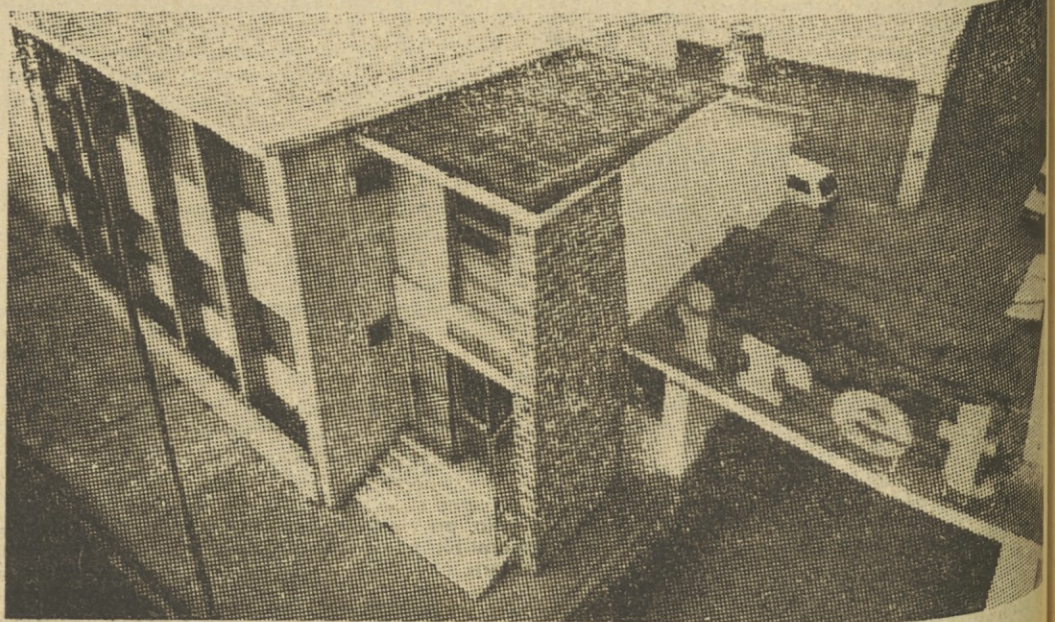
Po predstavitvi razvojno raziskovalne dejavnosti so predstavniki IRET na podlagi dolgoletnih razvojnih izkušenj, tehnološkega znanja in obstoječih razvojnih zmogljivosti, predlagali članom področnega kolegija v obravnavo in

uskladitev dve možni obliki tesnega sodelovanja med Iskra in IRET na področju razvoja. V obeh različicah bi bili izvajalci razvojnih nalog organizirani v mešane skupine strokovnjakov obeh podjetij. K sodelovanju bi morebiti lahko pritegnili vrhunske, svetovno znane strokovnjake. Skupno dogovorjene razvojne naloge naj bi vodile na projektni način tiste OZD, ki bodo izvajalke, zato so predvidene praviloma le nekajmesečne, torej sorazmerno kratke odsotnosti delavcev, kar naj bi preprečevalo odtujitve od DO, oz. TOZD, razvojne skupine. Tudi tiste razvojne naloge, ki jih Iskra ne bi izvajala skupno z IRET, bi lahko izvajale skupne OZD Iskre opravljale na Tržaškem. V tem primeru pa naj IRET svetuje kot najustreznejše ustanovitev skupnega razvojno-tehnološkega inštituta, ki bi ga sofinancirale vse zainteresirane OZD Iskre in IRET.

V nadaljevanju so nekateri člani kolegija navedli v razmislek nekaj primerov možne navezave tesnega sodelovanja Iskra — IRET na področju razvoja, povečini pa so pozitivno ocenili samo zamisel, izrazili mnenje, da bi jo bilo potrebno v Iskri sprejeti.

Končno je bilo dogovorjeno, da bodo člani kolegija, vsak v svoji delovni organizaciji, pregledali obstoječe možnosti za sodelovanje IRET na področju razvoja naprave po predhodnem izboru tistih razvojnih nalog, ali njihovih delov, ki jih danes zaradi pomanjkanja ustrežne opreme, ali kadrov, materiala in drugega ne bi mogli sami tako hitro in uspešno dokončati, kot bi bilo to mogoče v sodelovanju s tvrdko IRET.

Vladimir Ilariš

Tovarna IRET v Trstu

S sestanka izvršilnega odbora Konference OZZS in odbora DO Iskra Elementi

Gospodarjenje pod lupo

V pregledu realizacije sklepov so bili delegati med drugim seznanjeni s potekom aktivnosti pri prenosu programa med TOZD KEKO in TOZD Keramika. Problematika še ni v celoti razrešena, zato so se delegati zavzeli, da zadolženi člani KPO pospešijo ureditev zadev in o tem poročajo na prihodnji seji IO Konference sindikata.

mulacijo pa 150 S milijard. Vsi ti podatki kažejo na to, da smo dosegli planirane vrednosti in jih celo precej presežili. Poprečni osebni dohodki so se gibali med 4,4 in 5,3 S mio., pač gledte na uspešnost in kvalifikacijsko strukturo v posa-

Ocena najpomembnejših pokazateljev za DO je naslednja:

Pokazatelj	Znesek	Ind R/R	Ind R/P
Celotni prihodek	18.967.000.000	194	145
Dohodek	6.916.000.000	165	138
Čisti dohodek	5.104.000.000	182	129
Osebni dohodek	3.117.000.000	195	142
SSP	445.000.000	189	137
Rezervni sklad	259.000.000	164	134
Ostali skladi	1.281.000.000	159	106
Akumulacija	1.500.000.000	155	107

Izvršilni odbor OO ZS TOZD Magneti pa je pripravil izčrpan poročilo o dogajanjih v temeljni organizaciji, ki so imela za posledico odstop IPO, Mirka Čokana in njegovo premostitev na delovno mesto v DSSS. V zvezi s tem je bila podana informacija, da je razpisna komisija že obravnavala prispele vloge na objavo razpisa prostih del in nalog IPO TOZD in bo postopek izbora v kratkem zaključen.

Jože Šurc, v. d. predsednika KPO DO je prisotne seznanil s tem, da je v teku tudi razpis za prosta dela in

naloge predsednika KPO. Rok za oddajo prijav še ni zaključen.

Nadalje so delegati določili kandidatske liste za samoupravne organe SOZD in Iskra banke.

Strokovne službe so podale poročilo o poteku aktivnosti pri pripravi za sprejem naslednjih samoupravnih aktov: Spremembe in dopolnitve Statuta DO, SaS o združevanju dela delavcev v TOZD in Statutu TOZD, Spremembe in dopolnitve SaS o skupnih osnovah in merilih delitve sredstev za osebne dohodeke in skupno porabo v DO Elementi, Skupni temelji za pripravo srednjeročnih planov DO Elementi za obdobje 1986 — 1990.

Delegati so menili, da osnutki omenjenih aktov ustrezajo, da se na delavskem svetu DO, ki bo 28. II. potrdijo kot predlogi. Referendum za sprejemanje teh aktov je predviden za 25. marec 1986. O obliko-

vanju letnega plana DO za leto 1986 je poročala Vesna Fajdiga. Visoka inflacija je izredno oteževala pripravo realnih planskih dokumentov, upoštevati pa je bilo treba tudi spremenjeno devizno zakonodajo, zmanjševanje kroga naših kupcev v tujini in v zadnem času manj naročil ter pritiske domačih kupcev na nižjo ceno, kar je posledica padca kupne moči. Delitev bo še nadalje morala biti v prid hitrejši rasti akumulacije in realnemu povečanju vlaganja sredstev v razširjeno reprodukcijo, ob čemer pa naj bi se ne zniževali realni osebni dohodki. To je mogoče doseči samo s povečano produktivnostjo, pri vseh investicijah pa bi moral biti poudarek na zamenjavi stare, tehnološko slabe in energetske zahtevne proizvodne opreme s sodobno, energetske manj zahtevno in z boljšimi tehnološkimi rešitvami pro-

izvodnih procesov. Pri doseganju učinkov na tem področju lahko veliko prispeva inventivna dejavnost in smotrnejša organizacija poslovnih procesov v celoti. Kakovost naših izdelkov zahteva tudi določeno količino uvoženih materialov, kar pogojuje tudi večanje izvoza in s tem večje količine proizvedenih izdelkov. Naša naloga v letu 1986 je doseganje planirane količine izdelkov in razmerij v strukturah delitve celotnega prihodka, za kar bo vsaka temeljna organizacija morala realizirati svoj akcijski načrt za dosego plana.

O poslovanju v letu 1985 je spregovoril Jože Šurc. Ustvarili smo 1896 S milijard celotnega prihodka. Dohodka je za 691 S milijard, od tega znaša čisti dohodek 510 S milijard. Za osebne dohodeke smo namenili 311 S milijard, za aku-

mezni temeljni organizaciji. Glede na rezultat pa smo skupno imeli za 7% nižje osebne dohodeke od povprečja v panogi. Če se primerjamo z ostalimi DO v Iskri pa smo po višini OD v zgornji polovici.

Predvsem nismo zadovoljni z izvozom, ker smo v preteklem letu izgubili ameriška tržišča. V letošnjem letu nas čaka torej še ogromno dela, da bomo dosegli zastavljeni plan izvoza. Predvsem se bomo morali angažirati pri pridobivanju novih kupcev in tržišč.

Zaskrbljujoče je tudi stanje zalog pa tudi ekonomičnost ni taka, kot smo pričakovali. Poleg vseh naš obremenjujejo še ogromne obresti, tečajne razlike in družbene obveznosti.

Omenjeni negativni trendi se v naši DO pojavljajo že nekaj let, zato je razširjeni kolegij sklenil, da bo potrebno narediti temeljito analizo poslovanja v vseh temeljnih organizacijah, ne glede na njihove trenutne rezultate. Pod lupo bo treba vzeti pozitivne in negativne vidike gospodarjenja in nato izdelati sistem ukrepov za premagovanje težav in to kratkoročnih, srednjeročnih in dolgoročnih. Še posebej poglobljeno analizo pa zahteva stanje v tistih naših temeljnih organizacijah, ki poslujejo na robu rentabilnosti. Do potankosti bo potrebno opredeliti razvojne programe, na osnovi katerih bodo izdelane nadaljnje smernice in načrti, zadolžiti pa bo treba tudi odgovorne nosilce posameznih nalog. Preverili bomo tudi, ali že realizirane investicije dajejo rezultate, ki smo si jih načrtali v elaboratih.

Če hočemo slediti razvojnim trendom na področju elektronskih komponent v svetu, moramo dohitevati konkurenco, kar pa omogoča le vrhunsko znanje, oprema, organizacija poslovanja in organizacija trženja. Vse naše nadaljnje delo bo torej zastavljeno tako, da bomo z uresničitvijo vseh zastavljenih nalog storili korak naprej, je zaključil Jože Šurc.

I. S.

Iskra Široka potrošnja

Odločitev bo morala biti strokovno podprta

Ugibanj o reorganizaciji Široke potrošnje še ni konec. To bi bila prva ugotovitev nepristranskega opazovalca po seji predstavnikov DPO, samoupravnih in poslovnih delavcev Široke potrošnje, ki je bila v menzi Tovarne TV sprejemnikov na Pržanu, v torek, 18. februarja. Sestanek, na katerem naj bi že poldrugo leto stara zahteva družbenopolitičnih in samoupravnih dejavnikov temeljnih organizacij Široke potrošnje o nujnosti takojšnje sanacije (reorganizacije?) doživela izpolnitev, vendarle ni izzvenel dokončno.

Delegati, ki se jih je na Pržanu zbralo prek 60, so gradivo, na osnovi katerega naj bi odločali o (še preostali) prihodnosti Široke potrošnje, prejeli šele na seji sami. Vse do (skraj) tega trenutka je namreč trajalo usklajevanje zahtev iz posameznih samoupravnih subjektov, ki so želje očitno dopolnjevali še vse do zadnjega dne. Ko so slednjič zapisali vse in jih v obliki dokumenta, ki naj bi služil za predlog izhodišč za reorganizacijo Široke potrošnje, predložili političnim in samoupravnim delavcem TOZD Široke potrošnje (recimo, da so poslovniki zanje že vedeli), pretiranega navdušenja pač ni bilo mogoče zaznati. »Izhodišča za reorganizacijo Široke potrošnje so bila namreč še najbolj podobna planskim dokumentom iz pred let, iz obdobja, ko se Jugoslaviji še ni bilo potrebno otepati z vprašanji najemanja in plačevanja dolgov, plani so bili takrat seznanjeni želja in za seznam želja je bil v torek na Pržanu označen »izhodiščni« dokument za reorganizacijo in sanacijo.

Za kaj gre v spornem predlogu? Glede reorganizacije ponuja kot rešitev delitev današnje Široke potrošnje na tri nove delovne organizacije. TOZD Tovarna TV sprejemnikov s Pržana naj bi se po tem konceptu organizirala kot enovita DO, pripravljena pa je pripojiti temeljni organizaciji Antene z Vrhnike in sezansko Elektroakustiko pod pogojem, da sta obe TOZD finančno sanirani pred priključitvijo

in, da TOZD TV slednjič pridobi ustrezne možnosti za izvedbo investicije v proizvodnjo modernih tiskanih vezij (o kateri že leta na Pržanu le brezplodno razpravljajo). Novost

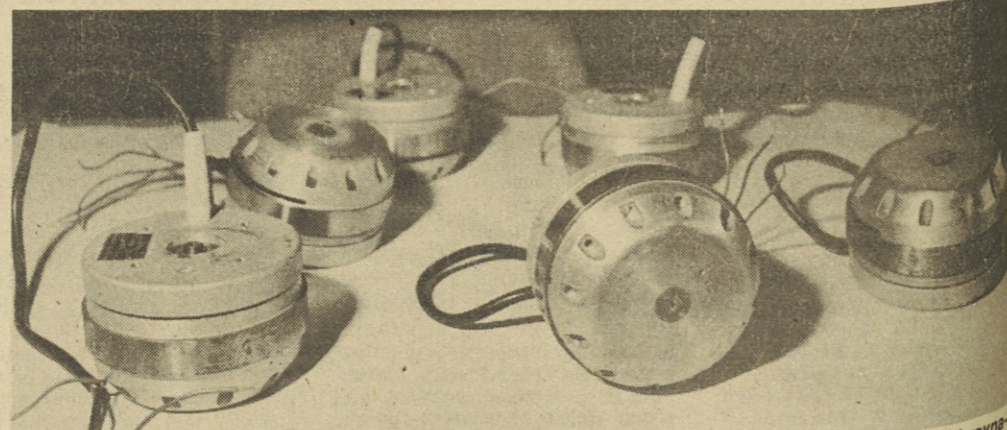
nastala DO bi morala postati — ob ustrezni Iskrini podpori — tudi investicijsko sposobna.

TOZD Tovarna elektromotorjev in gospodinjstkih aparatov iz Želez-

nikov, kjer že dolgo tli želja po institucionalizaciji stanja, ko je TOZD dejansko DO z vsem potrebnim aparatom (kar bi mirne duše lahko zapisali tudi za TOZD TV Pržan), postavlja zahtevo po (drugi) enoviti delovni organizaciji. Nova organizacija naj bi poleg matične tovarne vsebovala tudi obrat v Reteh (današnje TOZD TGA) in v Ljubljani (današnje TOZD Raziskovalni inštitut).

TOZD Montaža iz Spodnje Idrije, kjer nameravajo reorganizacijo izpeljati tako da bi iz sedanjih temeljnih nastala delovna organizacija z današnjimi dislociranimi enotami kot obrati pa je enako kot TOZD Elektromotorji postavila še eno zahtevo. Čeprav referendum, na katerih naj bi opredelili bodočo organiziranost sedanje Široke potrošnje ne bodo opravljeni do 31. marca, bodo v obeh temeljnih organizacijah sprožili postopek za izključitev iz DO.

Ostale organizacije naj bi »razdelili« med novonastale subjekte. TOZD Prodaja naj bi dejavnost industrijske trženja prenesla v novo DO, vse dejavnosti, vezane na potrošniško trženje pa naj bi zadržala v nespremenjeni funkciji. Poskali naj bi sami novo organizacijsko obliko, ki bi bila tudi pravno

Pri dogovarjanju o nosilcu proizvodnje (in pred tem razvoju) novega elektromotorja z zunanjim rotorjem je zmanjkalo sapa prav vsem v Iskri. Le tako bi si lahko razlagali, da so se na Iskrinem razstavnem prostoru na nedavnem sejmu Domotehnika v Kölnu znašli domala enaki elektromotorji dveh Iskrinih proizvajalcev — Tovarne elektromotorjev in gospodinjstkih aparatov iz Železnikov in TOZD Montaža Spodnja Idrija. Oba sta jih seveda prišla v Nemčijo prodajat in kot vse kaže tudi malo konkurirati. Saj konkurenca v razvitem zahodnem svetu vendar že od nekdanj pomeni gibalo napredka: sposobnejši, boljši zmaga in napreduje, drugi propadejo.

Delavski svet Široke potrošnje, ki je lani obravnaval spor med Spodnjo Idrijo in Železniki glede sedeža proizvodnje elektromotorjev z zunanjim rotorjem je

zaradi očitnih strokovnih nedorečenosti obravnavane problematike poveril zadevo strokovnjakom v okviru DO, ti naj bi poskrbeli za delitev dela brez neumestne in škodljive konkurence znotraj iste delovne organizacije. No, vse kaže, da se jim delovni posebej posrečilo, čeprav delavskega sveta o tem niso več obveščali. Rezultat je na dlani: že pred razdelitvijo današnje Široke potrošnje na nove delovne organizacije so v Spodnji Idriji in Železniki pričeli z delom. Kako šele jim bo konkuriranje uspelo v novih organizacijskih okvirih, ko se (ne) bodo lahko dogovarjali z ravnimi delovnih in ne več temeljnih organizacij, si lahko kar zamislimo!

Fotografijo smo posneli v laboratoriju TOZD Elektromotorji v Železnikih, ko so bili izdelki še v razvojni fazi.

Sklepi zasedanja:

1. Skup predstavnikov DPO, samoupravnih in poslovnih delavcev DO Iskra Široka potrošnja ugotavlja, da je treba ponoviti zahtevo, sprejeto na podobnih srečanjih leta 1984 in 1985 z enakih izhodišč: nujna je reorganizacija in hkrati sanacija DO Iskra Široka potrošnja.
2. Vse aktivnosti v zvezi z izvedbo zahtev iz prvega sklepa morajo temeljiti na strokovno utemeljenem elaboratu o sanaciji in reorganizaciji, ki mora biti ustrezno jasno predstavljen vsem delavcem, ki bodo o zaključkih glasovali na referendumih.
3. Predloženo gradivo ni strokovno utemeljeno, temveč predstavlja le spisek posameznih stališč.
4. Glede na neurejeno stanje, ki v DO IŠP vlada že od julija 1985 je treba pospešiti aktivnosti pri izdelavi elaborata. Enostranska odstopanja glede rokov, ali načina izvedbe reorganizacije in sanacije DO IŠP niso sprejemljiva.
5. Po izdelavi elaborata naj dokument obravnava na podobnem zasedanju enaka sestava predstavnikov DPO, samoupravnih in poslovnih delavcev TOZD in DO Široka potrošnja ter SOZD Iskra.

neoporečna, obstaja predlog TOZD TV Pržan, da se TOZD Prodaja pripoji v novo enovito DO, kjer naj bi po dogovoru opravljali svojo dejavnost tudi za druge DO.

Skupne službe Široke potrošnje naj bi prenehale obstajati z dnem izpeljane reorganizacije. Delavce naj bi prezaposlili v nove DO, v občini Škofja Loka itd. Velja dogovor, da je treba ob reorganizaciji poskrbeti za slehernega delavca tako, da nihče ne bi ostal brez zaposlitve.

Razprava o teh izhodiščih je bila, kot smo povedali že v začetku, v nasprotju z (navidežno) enotnostjo stališč kolegija glavnega direktorja Široke potrošnje. Predstavniki KPO SOZD Iskra (sestanka so se udeležili Ilija Medič, Pavle Gantar in Zoran Polič) so med drugim poudarili, da v Široki potrošnji s stališča SOZD Iskra ni videti razlogov za oblikovanje treh delovnih organizacij, saj struktura sedanje DO prikazuje le dve programske celoti — elektromotorsko in grupacijo zabavne elektronike. Ob tem stališču nikakor ni bilo mogoče prezreti svarih, da bi drobljenje po nekdanjih izhodiščih lahko kvečjemu podražilo poslovanje in tako še zaostrijo sedanji, že tako težak položaj TOZD Široke potrošnje. Materialno intenzivna proizvodnja, ki je značilna za Široko potrošnjo, si lahko zagotovi obstoj le ob stalnih tehnoloških izboljšavah, racionalizaciji poslovanja, zviševanju produktivnosti itd., kar v treh novih DO z vsemi režijskimi službami zanesljivo ne bi bilo uresničljivo.

Tudi razpravljalci iz Široke potrošnje — s pričakovano izjemo temeljnih organizacij, ki vidijo

svetlejšo prihodnost le na lastnem dvorišču — so poudarili nekaj temeljnih slabosti predloženega gradiva. Razdruževanje po predlaganem konceptu je, npr., v nasprotju z izhodišči študije McKinsey (s katero pa večina prisotnih na torkovem zasedanju, žal, ni bila podrobneje seznanjena), načelne opredelitve brez strokovnih argumentov bi bile v taki obliki lahko predstavljene že zdavnaj, saj ne predstavljajo drugega kot uzakonitev stanja, kakršno dejansko že vlada v Široki potrošnji, TOZD TGA Reteče se kljub zapisanemu v »Izhodiščih« še vedno ne odreka vsebini njihovega Sanacijskega elaborata; nič manj pa niso vzbudili pozornosti pomisleki o možnem medsebojnem konkuriranju dveh samostojnih proizvajalcev elektromotorjev podobnih lastnosti v Iskri. Bojazen ima za seboj že potrditev z nedavnega sejma Domotehnika v Kölnu, v razmislek pa je nemara treba vzeti tudi mnenje enega izmed razpravljalcev, da predložena izhodišča niso stališča baze, delavcev, temveč vodilnih, ki pa kvalitete svojega dela s tem niso ravno podčrtali.

In zaključek? Na zasedanju imenovana komisija je oblikovala sklepe, ki so jih prisotni z javnim, glasovanjem tudi potrdili. Aktivnosti po — morda preveč ohlapno začrtanih — smernicah bodo morale teči pospešeno, največ teže bo imelo delo strokovnjakov in kolegija glavnega direktorja DO Široka potrošnja. Delavci so jasno zahtevali več strokovnosti in manj strasti, kar vse bo moral vsebovati nedoumen elaborat o reorganizaciji in sanaciji Široke potrošnje.

STANE FLEISHMAN

Iskra Kibernetika

Komunisti Kibernetike v kongresnem letu

Kritično in ustvarjalno delo

Pred letošnjimi kongresi čaka komuniste največ dela. S kritičnimi in ustvarjalnimi razpravami bodo prispevali h kvalitetnim kongresnim usmeritvam. Ocenili bodo tudi lastno delo in zahtevali odgovornost od neaktivnih članov.

Tudi komunisti v Iskri Kibernetiki bodo s pripombami sodelovali pri oblikovanju resolucije 10. kongresa Zveze komunistov Slovenije in predloga sprememb statuta ZKS. Sodelovali bodo tudi v dveh posebnih razpravah:

— Inovacijska dejavnost in položaj kranjske Iskre v elektroindustriji.

— Akcijsko povezovanje komunistov.

Nosilka prve razprave je stalna akcijska konferenca ZK Telematike. Na 10. kongresu ZKS bosta naše komuniste zastopala Marija Zaplotnik iz Kibernetike in Brane Račič iz Telematike, ki bo na kongresu prebral omenjeno razpravo.

Stalna akcijska konferenca ZK Kibernetike se bo vključila tudi v razpravo o akcijskem povezovanju, katere nosilka je DOSava. Iskrini komunisti bodo prispevali svoje poglede o vlogi, pomenu in težavah pri akcijskem povezovanju komunistov v DO.

Osnovne organizacije ZK bodo morale v februarju sodelovati v pripravah za izvedbo razprav o kritični analizi delovanja našega političnega sistema. Spregovoriti bo treba predvsem o nalogah delovnih okolij pa tudi o drugih aktualnih vprašanih v družbi. Ugotovitve iz teh razprav bodo strnjene na skupni obravnavi vseh družbenopolitičnih organizacij Kibernetike.

Spreminjanja razmer ni mogoče doseči z nepričljivimi apeli in parolami, temveč le z otipljivim in konkretnim ocenjevanjem razmer ter analiziranjem njihovih vzrokov.

Komunisti v Kibernetiki se bodo pogosteje odločali za izključitve članov, ki kljub opozorilom ne spreminjajo obnašanja. S tem želijo doseči boljše delo v osnovnih organizacijah in na novo utrditi ugled komunistov, kot avantgarde delavskega razreda. Le s konkretnim delom in z razreševanjem naših stabilizacijskih težav bodo laže pritegnili mlade ljudi, katerih v zadnjem času niso sprejemali v zvezo.

Alojz Boc

Obvestilo upokojencem Iskre Kibernetike Kranj Način izplačevanja dodatnega regresa za letovanje upokojencev

Samoupravni organi Iskre Kibernetike in ERO so sprejeli sklep o združevanju sredstev za rekreacijo. Del sredstev je namenjen tudi za dodatno regresiranje upokojencev.

Do dodatnega regresa za letovanje so v letu 1986 iz združenih sredstev upravičeni upokojenci DO Iskre Kibernetike in ERO in to po naslednji lestvici:

- do 20.000 din pokojnine 6000 din dodatnega regresa
- od 20.000 do 25.000 din pokojnine 5000 din dodatnega regresa
- od 25.000 do 30.000 din pokojnine 4000 din dodatnega regresa

Upokojenci, ki so upravičeni do dodatnega regresa in se odločijo za letovanje v kampu MIR na Dugem otoku dobijo povrnjene tudi potne stroške.

Dodatni regrese daje v primeru koriščenja dopusta in to za 5 — 10 dnevno letovanje, kar se dokaže z računom. Za uveljavitev dodatnega regresa naj upokojenci prinesejo račune o stroških letovanja in odrezek od nakazila pokojnine na kadrovsko področje — socialna služba do konca decembra. Tisti upokojenci, ki želijo letovati na Dugem otoku naj se zglasijo pri rekreatorju Rajku Kožarju v Kibernetiki.

Hkrati prosimo vse tiste upokojence, ki so zaradi boleznih prizadeti in stalno vezani na tujo pomoč in postrežbo naj prek svojcev sporočijo svoje naslove na socialno službo Kibernetike.

Z. J.

Pettisoči merilni dajalnik

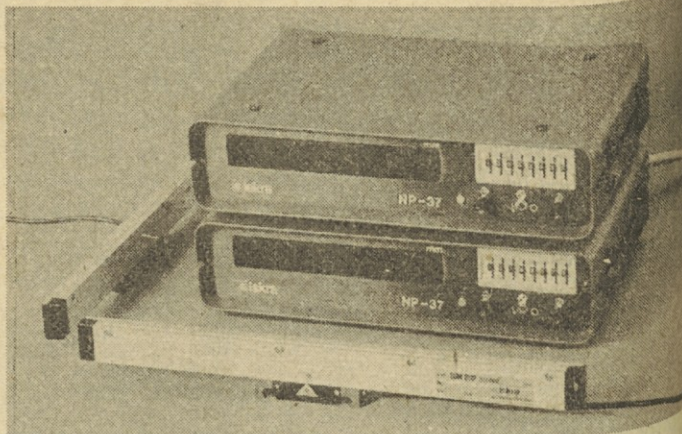
Pred dobrima dvema letoma smo v našem glasilu objavili članek: Prvih sto kosov izredne proizvodnje, v katerem smo poročali o pričetku proizvodnje merilnih odjemnikov dolžin, ki skupaj z merilnimi kazalniki in numeričnimi napravami služijo za merjenje in pozicioniranje na orodnih strojih, na strojih zakovinarsko, lesno in papirno predelovalno industrijo ter drugod.

Seveda so bile prisotne tudi začetne težave. Zagotoviti brezhibno čistočo proizvodnih prostorov, izredno natančnost izdelave, od sestavnih delov do končne montaže, umerjanja in kontrole itd., ki pasojih v temeljni organizaciji Elementi za avtomatizacijo kar hitro odpravili. Ob pomoči razvojnega sektorja za elemente in v sodelovanju s Fakulteto za strojništvo so opravili tudi potrebne meritve in preizkuse ter poskrbeli za ustrezno kvalifikacijo kadrov. Domači razvoj je bil nadalje usmerjen v osvajanje mehanskega in elektronskega dela te izredno občutljive naprave. Poglejmo si nekaj tehničnih podatkov: merilni dajalniki delujejo po opto-električnem načelu, s presvetljevanjem dveh, relativno gibajočih se na steklu naperjenih črtnih merilnih mrež. Interval črtnice merilne mreže je $20/\mu\text{m}$ (10 10) ali $40/\mu\text{m}$ (20 20) in predstavlja širino njenega neprosojnega oz. prosojnega dela. Električno vezje, ki otipava gibanje črtnih merilnih mrež, merilne signale okrepi in pomnoži tako, da dobimo zeleno razločljivost merilnega dajalnika. Naprave imajo več variant električnega izhodnega vezja tako, da se lahko uporabijo za kompletiranje merilnega sistema s preizkazovalniki in numeričnimi napravami. Prav v tem je tudi njegova prednost, saj lahko z namestitivijo naprave na nove, ali že obstoječe obdelovalne stroje skrajšamo čas izdelave za cca 20% in s tem povečamo produktivnost. Da ne omenjamo še druge prednosti kot so: neposredna pritrditev na premikajoče se dele stroja, velika zanesljivost delovanja, odpornost proti tresljajem in umazaniji, direktno odčitavanje dolžin itd.

V petek, 14. t.m. je bila v sejni sobi na Savski c. 3 manjša interna slavnost, ki so se je udeležili delavci iz proizvodnje merilnih dajalnikov, iz razvojnega sektorja elementov ter vodstva temeljne organizacije. Torej tisti, ki so svojim delom, zagnanostjo in vztrajnostjo največ pripomogli, daje za tržišče že pripravljen 5.000. merilni dajalnik. V svojo sredino so povabili tudi Draga Hribška, v.d. člana KPO TOZD Naprave za energetiko, ki se je kot je v uvodu

poudaril Jože Štemberger, v.d. direktorja TOZD TELA, v veliki meri zavzel in pomagal, da danes kolektiv slavi ta delovni jubilej.

Omenili smo že, da je uporabnost merilnih dajalnikov izredno široka. Zato je interes domačega trga povsem razumljiv, odpirajo pa se tudi realne možnosti za nadaljnje sodelo-

Izredna širina uporabe skupaj z numeričnim kazalnikom pozicije

Delovni jubilej — naredili smo 5000 merilnih dajalnikov

Iz proizvodnje

vanje s Sovjetsko zvezo, ki je naš največji kupec in za prodor na bolgarsko tržišče. V nadaljevanju to pomeni, da se moramo najprej osamosvojiti od edinega uvoznega dela naprave — merilnih stekel (v povezavi z Institutom Jože Stefan to nalogo že pripravljamo) in na daljše obdobje v osvajanje še natančnejših merilnih dajalnikov — tako linearnih, kot rotacijskih. Za letošnje leto pa so si v temeljni organizaciji postavili za cilj narediti 10.000 merilnih dajalnikov. Čeprav je proizvodnja omenjenih naprav le majhen delež celotnega programa te TOZD, je njen pomen večji, saj predstavlja postopen prehod v prestrukturiranje proizvodnega programa na omenjeno opremo za precizno in avtomatizirano merjenje dimenzij ter merilno-kontrolne avtomate in v prihodnosti tudi senzorjev.

Med aktivnim odmorom v TOZD TELA

gibi prstov. Pri takem delu so še posebej obremenjeni prsti rok ter vid, medtem, ko ostali deli telesa ure in ure med delom mirujejo, so slabo prekravljeni, torej dobijo premalo hrane.

Poseben problem so enakomerni in ponavljajoči se gibi, ki jih delavec opravlja leta in leta v prisilni drž. Tako delo enostransko obremeni telo. Javlja se monotonija, utrujenost in pozneje boleznij gibal. Z uvajanjem aktivnih odmorov v spremljavi z glasbo dvigne razpoloženje delavcev (to je opazno tudi v naši TOZD namreč, vzdušje je precej bolj sproščeno), prekine monotonijo, zmanjša utrujenost in preprečuje nastanek bolezni (pospešen pretok krvi).

Poglejmo si, kako je videti tak aktivni odmor v TOZD TELA:

od 3. 2. 1986 dalje se vsak dan od 12. po zvočnikih oglasi glasba, ki opozori delavce in demonstratorje, da se bodo vsak čas začele gimnastične vaje in, da se morajo pripraviti. Ob vodstvu demonstratorjev, ki so iz vrst delavcev, izvedejo en kompleks gimnastičnih vaj, ki je sestavljen iz sedmih različnih vaj in traja približno 5 minut. Po končanih vajah delavcem ostane še 5 minut odmora, ki ga izkoristijo po lastni izbiri.

To je le kratka informacija o uvajanju aktivnih odmorov.

Upam, da bomo v kratkem lahko poročali o uvajanju aktivnih odmorov tudi v drugih TOZD.

Odbor za humanizacijo dela:
Jadranka Rijavec

S telovadbo do boljšega počutja

Tudi naša DO Avtomatika se pridružuje tistim delovnim kolektivom, ki zaradi humanizacije dela in v skrbi za zdravje in boljše počutje delavcev in delavk uvajajo aktivne odmore, se pravi gimnastične vaje. Vaje delavci in delavke izvajajo ob spremljavi glasbe, posebno pripravljene v ta namen. Odbor za humanizacijo dela DO je prevzel nalogo organizirati aktivne odmore. Naloge smo se lotili načrtno. Novembra 1985 smo organizirali seminar o uvajanju aktivnih odmorov med delovnim časom, kjer sta predavatelja s Fakultete za telesno kulturo dr. Herman Berčič in mag. Boris Sila govorila o pomenu in vlogi aktivnih odmorov. Franc Cukjati, doktor medicine dela obratne ambulante iz Stegen je govo-

ril o pomenu aktivnih odmorov z zdravstvenega vidika v smislu preventive, se pravi preprečevanja nastanka bolezni. Seminar je bil organiziran na ravni celotne DO Avtomatika. Nadaljnje aktivnosti pa potekajo v glavnem v od TOZD TELA. V TOZD TELA je komisija za humanizacijo dela najbolj aktivna (velike zasluge za to ima Venčeslav Kitak, predsednik komisije za humanizacijo dela, imeli pa smo tudi vso podporo vodstva TOZD.

Veliko truda je bilo vloženega v ustvarjanje pozitivne psihološke klime med delavci. Izkušnje kažejo, da so v tistih DO, kjer se niso aktivnih odmorov lotili dovolj široko — interdisciplinarno, dokaj hitro tudi

odnehali. V TOZD TELA smo imeli pokrita vsa strokovna področja, od medicine in psihologije dela, tehnologije dela, varstva pri delu in strokovno pomoč Fakultete za telesno kulturo, ki je pripravila več kompleksov gimnastičnih vaj. Splet vaj je izbran ustrezno naravi dela.

Verjetno ni potrebno posebej poudarjati pozitivnih učinkov telesnih vaj na zdravje in počutje delavcev, oz. delavk. Še posebej se pozitivni učinki kažejo pri tistih delavcih, ki delajo v prisilni drž.

Vzemimo za primer delo delavke v lahki montaži. Delo je dokaj tipično in ga lahko srečamo marsikje v Iskri. Delo je v prisilni sedeči drž, z naprej sklonjenim telesom, z izredno natančnimi in preciznimi

Kadri-zaposlovanje-izobraževanje

Iz pregleda stanja na področju kadrov, zaposlovanja in izobraževanja, ki so ga pripravili v področju za kadrovske zadeve delovne skupnosti za skupne zadeve, smo povzeli nekaj bistvenih podatkov, ki prikazujejo prerez kadrovske strukture ter jih povezali s politiko zaposlovanja in izobraževanja v delovni organizaciji Avtomatika v preteklem letu.

Na podlagi letnih trendov zaposlovanja ugotavljamo, da se je število zaposlenih v Avtomatiki v obdobju od 1975 do 1986 povečalo za 1435 delavcev, oz. za 53,6%, kar pomeni 4,1% povprečno rast. Tako je bilo ob koncu lanskega leta v temeljnih organizacijah in delovni skupnosti zaposlenih 4110 delavcev, od tega 2273 moških, ali 55,3% in 1837 žensk, ali 44,7%, s povprečno starostjo 34 let. Iz razmejitve števila zaposlenih po izobrazbeni strukturi je nadalje razvidno, da smo največji trend povečanja dosegli pri visokih in višjih strokovnih kadrih (za primerjavo navajamo podatek, da se je v zadnjih petih letih le-ta dvignila za 3,1%, v SOZD Iskra pa za 0,9%). Ugoden odstotek je v prvi vrsti pogojen s pravilno usmerjeno štipendijsko politiko, ustreznim zaposlovanjem in izobraževanjem že zaposlenih delavcev, kar z drugimi besedami pomeni, da prestrukturiranje kadrovske strukture in skladu s potrebami proizvodnih programov ter razvojno-programskimi usmeritvami. Kljub omenjenim pozitivnim trendom pa ne moremo biti povsem zadovoljni, zlasti če primerjamo pokrivanje zahtevane z dejansko izobrazbo, ki še vedno odstopa pri visoki in višji za 25%, višji za 70% in srednji za 29%. Pri tem je umestna pripomba na račun uravnavanja kvalifikacijske strukture z institutom za delom pridobljene delovne zmožnosti. K takšnemu načinu so v nekaterih TOZD napačno pristopili tako, da je to postalo že pravilo, ne pa izjema (TOZD Sistemi, TOZD Trženje). Na podlagi teh podatkov in v primerjavi z zahtevnostjo dela menimo, da bi morali iz obsega priznanja z delom pridobljenih delovnih zmožnosti izločiti vsaj višjo in visoko stopnjo izobraževanja.

Izračun, oz. odstotki (4,8%) so pokazali še na eno pereče vprašanje-fluktuacijo kadrov (največ v TOZD Razvojni institut). Da bi zaustavili njeno rast, predvsem visokostrokovnih kadrov, so v področju za kadrovske

zadeve pripravili anketo. Na osnovi rezultatov so izluščili vzroke, ki jih bo potrebno postopno in načrtno odpraviti, ker bomo le na ta način lahko zadržali predvsem tisti strokovni kader, po katerem je v gospodarstvu danes največ potreb.

Še podatek, da je imelo v Avtomatiki v letu 1985 kar 251 delavcev status pripravnika. Novosprejetih je bilo 156 delavcev, od tega 66 naših štipendistov, ki so v večini primerov zaključili študij z diplomskimi nalogami iz proizvodne dejavnosti delovne organizacije. Da bi si zagotovili širšo bazo, iz katere bomo v naslednjih letih pokrivali potrebe predvsem iz elektrotehniške in računalniške usmeritve, smo v preteklem letu navezali tudi tesnejše stike s fakulteto in šolami elektrotehniške usmeritve.

V okviru omenjene službe je v lanskem letu uspešno potekalo tudi izpopolnjevanje in usposabljanje, kot obliki funkcionalnega izobraževanja, ki izhajata iz aktualnih nalog in problemov dela, saj je skupen seštevek zajel kar 31% vseh zaposlenih, ali 1283 delavcev in proizvodno delo, oz. delovna praksa, ki je potekala v vseh TOZD, tako je skupaj 564 učencev različnih usmeritev od 1.—4. razreda spoznalno organizacijo, proizvodnjo, poslovanje TOZD in DO in konkretna dela in naloge v posameznih TOZD.

Iz pregleda lahko potegnemo naslednje okvirne zaključke:

- na področju zaposlovanja smo dosegli visoko rast-podatek, ki nas bi moral usmeriti v razmišljanje, kako racionalneje organizirati delitev dela v okviru DO, TOZD in posameznih organizacijskih enot in kako dvigniti storilnost in kvaliteto dela
- kader z nedokončano, oz. končano osnovno šolo bomo sprejemali le v izjemnih primerih, kadar gre za nadomeščanje
- v največji možni meri uveljaviti produktno zaposlovanje s hkratnim zmanjšanjem režije
- osnovno izhodišče kadrovske politike v celoti: sanacija odstopanja dejanske izobrazbe od zahtevane, spremljanje razvoja kadrov in njihovega napredovanja, kako povečati učinkovitost dokaj močnega kadrovskega potenciala (4 doktorji znanosti, 21 magistrstov, 682 delavcev z visoko in višjo izobrazbo in 876 tehnikov)
- poleg stimulativnih OD so ustrezna delitev dela, pogoji dela in opremljenost osnovni motivacijski elementi, ki prispevajo k večji kreativnosti in učinkovitosti dela slehernega delavca — temu posvetiti največ pozornosti, itd.

Teden slovenske drame v Kranju

Slovenska dramatika se je močno uveljavila

Tik pred slavnostnim začetkom 16. Tedna slovenske drame v Kranju, so se v petek, 21. februarja sestali tudi člani Skupnosti slovenskih dramskih gledališč. Prisotni so bili skoraj vsi direktorji slovenskih poklicnih gledališč, ki so najprej obravnavali predlog samoupravnega sporazuma o temeljih plana Kulturne skupnosti Slovenije za obdobje 1986—1990, hkrati pa so tudi pretresli osnutek programa Kulturne skupnosti Slovenije za leto 1986. Ob nekaterih pomislekih in pripombah se je razprava vrtela predvsem okrog vprašanja Cankarjevega doma, oz. njegove dramske produkcije. Udeleženci so se namreč vprašali, če to ne pomeni tudi novega, devetega slovenskega poklicnega gledališča, čeprav je tudi res, da veliki oder v Can-

karjevem domu vsekakor ne sme ostajati prazen in neizkoriščen. Tudi investicije v to dejavnost naletavajo v družbenih planih na velike težave, še večje težave pa povzročata planiranje spriču inflacije. Strinjali so se tudi, da je potrebno še naprej podpirati MES v Sarajevu, saj je to poleg Sterijinega pozorja pomembna jugoslovanska gledališka manifestacija.

O uveljavljanju izvirne slovenske dramatike v slovenskem in širšem gledališkem prostoru pa je v tretji točki dnevnega reda spregovoril direktor Prešernovega gledališča Jakob Kurat, ki je med drugim dejal:

»Prešernovo gledališče je pred šestnajstimi leti začelo z organizacijo Tedna slovenske

drame in v teh letih se je ne samo izkristalizirala povsem jasna in nedvoumna podoba tega festivala, ampak se je, prek slovenskih gledališč neverjetno močno uveljavila slovenska dramatika. Ni bilo torej nakučje, da je bila leta 1978 prvič razpisana »Nagrada Slavka Gruma« za najboljše dramsko besedilo posameznega kolektorskega leta in tudi na tri leta podeljevano »Grün-Filipičevo priznanje« za slovensko dramaturgijo. Stevilčnost ter močan ustvarjalni zagon slovenske dramatike (letos je bila nagrada podeljena osmič) se je v programih slovenskih gledališč povsem zasedral, slovenska nova pa tudi starejša dramatika je postala resnični nosilec največjih možnih ustvarjalnih dosežkov. Glede na različne žanre pa lahko ugotovim, da je v sta-

tutih in pozneje tudi na odru slovenska komedija v absolutni manjšini. Skoraj je ni.«

Ob koncu je še predlagal, naj bi v Prešernovem gledališču zbirali in hranili vsa slovenska originalna dramska besedila, medtem ko naj bi nagrajena besedila prevedli tudi v srbohrvaščino in jih tako plasirali v širši jugoslovanski gledališki prostor.

Ob koncu so udeleženci tudi obvestili, da se pripravlja angleški prevod nekaterih naših dramskih besedil, ki bodo izšla v publikaciji *Le livre slovène* ter znova oživili pobudo, naj bi obnovili strokovne pogovore o izvorni slovenski dramatici v okviru Tedna slovenske drame v Kranju.

D. Ž.

V spomin

Stane Abe

Ko sem prišel v zgodnjih 60-ih letih v Iskro, so me predstavili možakarju z brki in rekli: »To je naš Stane. Če ne boš kaj vedel, kar njega vprašaj — on ve vse.«

Jasnega obraza, vedrih, nasmejanih oči in umirjene preproste govornice, brez fraz in tujk je takoj vzbudil mojo pozornost in zaupanje, tako tudi pri vsakomur, ki se je prvič sešel z njim. Sovražnikov zato tudi ni imel, vsakdose je potegoval, da bi postal njegov prijatelj.

Po poklicu je bil grafik, zraven pa še umetnik — slikar z lastnim slogom, kaligraf, ameriški retušer, da ga ni bilo enakega, velik pevec in duhovit humorist. Vse te lastnosti so bile skladno zbrane v Stanetu, ki se je rodil na ladij nekje med Evropo in Ameriko ter dobil tudi v Iskriv v Kranju leta 1945 »vstopno vizo« št. 1.

Imeli smo ga radi, vsi od kraja, ker sploh ni poznal hudobije, ki marsikomu od nas prodre od časa do časa na plano. Značilno je, da se z njim sploh ni dalo prepirati. Že pri prvem stavku je njegov bas napolnil prostor z nepozabno pomirjajočo melodijo, besede pa so imele čisto natančen pomen, tako kot barve izpod njegovega čopiča.

Vzgojil je vrsto sodelavcev, takrat novincev. Danes so to ugledni strokovnjaki, slikarji, oblikovalci, tehnični risarji, ameriški retušerji. Ko so se po nekaj letih dovolj naučili pri Stanetu, so prijeli za ključko in odšli drugam.

Njegova slaba stran je bila, da se nikoli ni rinil v ospredje in se potegoval za boljšo plačo. Odkar vem zanj, ni nikoli stopil niti stopničko višje. Njegovo edino »orožje« je bilo delo, rekli bi vrhunske kakovosti in v tem ga ni nihče nikoli premağal.

Sodeloval je pri številnih vokalnih ansamblih, zdaj teh, zdaj dru-

gih, kot so se rojevali in potem spet umirali. Vedno je bil duša zbora in solist. Njegov izšolani bas bi ga zlahka privedel med poklicne pevce na operne deske, če bi se mu to le zahotelo. K sreči, v dobro Iskre, ji je ostal zvest od začetka delovne poti do konca, kar je silno redek primer med nami.

Mnogi se ga spominjajo kot sijajnega humorista. Stresal je šale kot orehe iz peharja. Ure in ure je zabaval prisotne na družabnih večerih, ob priložnostnih javnih radijskih prenosih iz naših kolektivov, ali proslavah. Z mikrofonom in magnetofonom bi lahko obogatil slovensko humorno literaturo s številnimi prispevki in jo ohranil za nanecem.

Zdaj ga ni več med nami. Odšel je za zmeraj, vendar je pustil za seboj pravo bogastvo grafičnih del, raztresenih na vseh koncih in krajih. Lahko bi mu dali vsaj po smrti priznanje, ki ga ni bil deležen za življenja in organizirali znotraj Iskre razstavo njegovih del, vsaj nekaterih, še dosegljivih.

To bi bila najlepša počastitev njegovega duha, plemenitosti in priznanje za doživljenjsko zvestobo naši Iskri.

Staneta Abeta, pravega tovariša in prijatelja se bomo še dolgo, dolgo spominjali. Na to nas bodo vedno znova opominjali doma in v svetu številni znaki Iskre, kiso njegovo grafično delo.

Marjan Kralj

Planinsko društvo Iskra

Izlet na Boč

prireja enodnevni planinski izlet na Boč — 1000 m, v soboto, 8. marca. Dobimo se ob 6. uri na železniški postaji pod uro. Izlet vodi Sonja Vilfan. Prijave sprejema Sonja Vilfan na tel. 329.915 ali Breda Jančar: 572-331.

Mali oglasi

Sprejem delo na dom — tipkanje diplomskih nalog in podobnega grafičnega. Informacije tel. 223-996.

Delo mladine mora biti vgrajeno v temelje Iskrine bodočnosti

Tudi letos so se predstavniki večine OO ZSMS, ki delujejo v Iskri, zbrali na letnem zasedanju v Poreču. Od petka, 21. februarja, ko so na spoznavnem srečanju sklenili nova in obudili stara znanstva, do nedelje 23. februarja, ko so delo sklenili z razpravo o problematiki mladih v Iskri, so čas dobro izkoristili.

V soboto, 22. februarja so dopoldne spremljali predavanja članov KPO SOZD Iskra Ilije Mediča in Miloša Kobeta. Prvi je mladim spregovoril o ekonomsko-tržnih značilnostih današnjega Iskrinega poslovanja in poslovne usmeritve in o značilnosti svetovne in jugoslovanske ekonomije v obdobju po drugi svetovni vojni. Miloš Kobe pa je mladim nanizal vrsto zanimivosti, vtkanih v industrijske pore današnjega in jutrišnjega sveta. V soboto popoldne je mlade Iskraše obiskal predsednik MK ZSMS Ljubljana Bojan Klenovšek in jih seznanil s stališči, ki se pojavljajo v zvezi s predlogom resolucije za bližnji kongres ZSMS.

V nedeljo, 23. februarja so delegati na volilno-programski konferenci potrdili poročilo o dosedanjem delu mladine in MPO »99 d«, sprejeli delovni program in izvolili za novo predsednico mladine SOZD Iskra Mojco Sirk iz DO IEZE.

Mladi so z zanimanjem spremljali izvajanja Iskrinih predavateljev. (FOTO: SF)

(Dalje na 12., 13. in 14. strani)

Pogoj za preživetje: sposobnost hitrega prilagajanja

Član KPO SOZD Iskra **Ilja Medič**, odgovoren za področje tržištv, je svoje izvajanje razdelil na štiri vsebinska poglavja. V prvem je spregovoril o razvoju svetovne ekonomije po 2. svetovni vojni, jugoslovanska ekonomija pa je bila vsebinsko vodilo drugega dela, Iskrina poslovna strategija je bil naslov tretjega, četrti del pa je bil namenjen bodočnosti Iskrinega poslovnega sistema.

Svetovna ekonomija po koncu svetovnega sporeda se je pričela v znamenju množične industrializacije sveta, saj je morala zagotoviti praktično vse osnovne pogoje za razvoj civilizirane družbe 20. stoletja — hrano, delovna mesta. To je vzporedno narekovalo pospešen razvoj mednarodne trgovine, ki je po logiki razvoja morala prerasti v globalne okvire. Kmalu po prenehanju vojnih spopadov je industrializacija pričela nezadržno podirati vsakršne prepreke: pričelo se je obdobje prenosa tehnologij, pričele so se rojevati prve multinacionalne družbe, pričela se je tudi delitev sveta na premožni in ubožni del. Pospešeno so se pričeli širiti boji za neodvisnost koloniziranih področij; dosežena svoboda pa ni odpravila antagonizma med kolonizatorji (nekdanjimi) in koloni (tudi nekdanjimi), temveč ga je gledano v svetovnem merilu kvečjemu postavila na nove temelje. Polarizacija sveta na sever in jug je kljub doseženim nacionalnim svoboščinam v kontekstu neokolonializma razdelila svet na »industrijske« in na »energetsko-surovinske« države. Od 60. let naprej, ko so države tretjega sveta pričele odločneje snovati strategijo svojega razvoja, še zlasti pa od priletka sedemdesetih, ko se je svet soočil s 1. naftno krizo, so na razvitem Zahodu pričela veljati nova merila. Preživetje je postalo čez noč enako »prilagoditi se«, to pa z drugimi besedami pomeni: poiskati nove energetske vire, nove tehnologije, nova znanja, mnogo več kot prej vlagati v razvoj, opustiti klasični togi »management« in preiti na raven dinamičnega, gibkega poslovanja. Ogromna vla-

ganja so bila medsebojno odvisna od velikih serij, ki so edine omogočale porazdelitev enormnih stroškov na znosno mero po enoti proizvoda. Velike serije pa zahtevajo ustrezno tržišče, to pa je lahko kvečjemu svetovno. Spremembe so prinesle nove spremembe: bistveno se je skrajšal cikel uvajanja novih izdelkov v proizvodnjo, oz., na trg, razvojno raziskovalno delo se je intenziviralo, energetske, kapitalne intenzivno proizvodnje je potisnila v pozabo informatizirana proizvodnja povsem obratnih značilnosti. Pričelo se je trženje do tedaj neznanih dobrin: informacij, znanja, servisa. Spreminjala so se razmerja nekoč trdno določenih medsebojnih vrednosti svetovnih valut — izkazalo se je, da se vse staro lahko hitro spremeni. Slednjič se je pričel tudi prodor izdelkov iz tretjih držav, na kar so razvite države pričele reagirati z različnimi zaporami. Te pasopodbudile reagiranje tržnikov, ki so pričeli odkrivati najrazličnejše nove oblike mednarodnega trgovanja.

Jugoslovanska ekonomija je prvo povojno obdobje križarila skozi intenziven razvoj zlasti bazične industrije. Mnogo bolj, kot svetovno gospodarstvo pa je jugoslovanska industrija zadržala lastnosti preživelih svetovnih blagovnih tokov. Dolgo in dobro zaščitena jugoslovanska industrija vsem svetovnim tehnološkim in informacijskim revolucijam navkljub prepočasi stopica za starimi spoznanji, da materialno, energetske in kapitalne intenzivni industriji ni več mesta na svetovnem tržišču. Jugoslavija se je po letu 1970 intenzivno razvijala, pretežno na tuji račun (dolgovit) in ob hkratni zaprtosti v državne okvire naglo izgubljala sposobnost prilagajanja. Ob izredno hitrem tempu razvoja so se nakopičile tudi zgrešene in podvajane naložbe, domače znanje je izgubilo domala sleherno veljavo, vse skupaj pa se je končalo v slepi ulici. Od zapiranja v državne okvire do pregrad na republiških in celo občinskih je manjkalo še korak, od tod naprej pa je lahko

sledil le še padec gospodarske rasti in ob državni avtarkiji alociranje dohodka iz ene v drugo gospodarsko panogo. Končna slika položaja, ki je ob posredovanju mednarodnega monetarnega fonda pridobil vsaj nekaj značilnosti delujoče ekonomije (realne tečaj dinarja, realne obresti) pa je vseeno — boj za preživetje.

Iskrina poslovna strategija se pričinja v 60. letih, s selitvijo iz kranjskega bazena. Tržni koncept razvoja Iskre, ki velja od leta 1967, je omogočil strmo rast in hitro zavzetje dominantnega položaja na jugoslovanskem trgu. Začetek sedemdesetih let šteje tudi kot prelomnica za vključevanje v mednarodno delitev dela, začele so nastajati nove tehnologije, Iskra je pričela uvajati višje oblike trženja in proizvodnje. To je sprožilo tudi odločitve, da Iskra organizira lastno zunanjetrgovinsko mrežo, ki je ob podpori ustreznega tržnega koncepta pripomogla k strmi poprečno 25% letni rasti izvoza. Značilno je, da tega ni zmogla nobena druga jugoslovanska organizacija. Tak razvoj je Iskri omogočil osvajanje novih lastnih znanj, ki so imela tudi svetovno ceno (prodaja licenc v tujino), skupne naložbe v tujini in doma. Selektivno trženje je bilo možno, ker Iskra nikoli ni dovolila razlike med produkti, namenjenimi jugoslovanskemu in tujemu trgu.

Zagate, ki so se pojavile v jugoslovanskem prostoru po neprekinem koncu obdobja rasti na račun tuje akumulacije, odplačevanje visokih dolgov države — to je vplivalo tudi na Iskro. Kar za dve leti je bil zaustavljen razvoj, zamrlo je investiranje, povečal se je zaostanek Iskre za razvitim svetom. Ker se je hkrati v svetu skrajšal inovacijski cikel, je zaostanek Iskre še toliko večji: lovljenje svetovnega razvoja nam dobesedno uhaja iz rok. Padec Iskrine konkurenčnosti v svetu pa bo davek, ki ga bo Iskra težko plačevala. Prav zaradi tega nikakor ne pride v poštev sprizajenje s filozofijo preživetja, ampak pride v poštev edino filozofija razvoja.

V Poreču so za novo predsednico mladine SOZD Iskra izvolili **Mojco Sirk**. Novoizvoljena predsednica se je že kot študentka DO Iskra IEZE od leta 1981 vključevala v delo mladinske organizacije. Ko se je leta 1984 zaposlila v DSSS IEZE, je takoj začela z delom v mladinski organizaciji in tudi pričela spodbujati mlade delavce v Delovni skupnosti in v DO IEZE za delo v ZSMS. Marčani je bila izvoljena za predsednico OO ZSMS DSSS IEZE. Mojca Sirk je bila rojena 1960. leta, po poklicu je diplomirani ekonomist.

Iskra bo morala ukreniti vse potrebno, da se bo njena konkurenčna sposobnost v svetovnih tržnih razmerah pričela povečevati. To pomeni racionalno notranjo organiziranost, zadržanje deleža na jugoslovanskem trgu, nujno bo še treba povečevati stopnjo rasti izvoza in doseči vsaj 10% poprečne naraščanja izvoza na leto. Brez odlašanja pa je treba pričeti s prestrukturiranjem proizvodnje, ki se mora izvit iz klešč materialne in energetske razpisanosti ter za temelj postaviti vrednost znanja.

Kapital — delo — znanje

Član KPO SOZD Iskra **Miloš Kobe**, odgovoren za stike z javnostjo, je orisal temeljna nasprotja današnjega sveta, v katerem ga je vpet tudi Iskrin poslovni sistem. Nesporna je ugotovitev, da današnja tehnološka diferenciacija med razvitimi in nerazvitimi je premojšča nasprotja med družbenimi sistemi, prepada pa se še več. Medtem, ko je še pred nedavnim veljalo, da za preseganje obstoječega zadoščata delo in kapital, danes ne gre še brez tretjega, odločilnega dejavnika znanja.

Iskra se tega danes zaveda bolj kot kdajkoli, čeprav je za Iskro bolj kot za veliko večino drugih jugoslovanskih sorodnih organizacij veljalo že od nekdaj, da posveča razvojno raziskovalnemu delu veliko pozornost. Današnji rezultat tega je 2500 strokovnjakov s

Član KPO SOZD Iskra **Ilja Medič**, odgovoren za področje tržištv.

Član KPO SOZD **ISKRA Miloš Kobe**, odgovoren za stike z javnostjo.

Bojan Klenovšek, predsednik MK ZSMS Ljubljana.

srednje, ali višji stopnjami izobrazbe, ki delajo na razvojnih nalogah in hkrati 5% celotnega prihodka, ki ga Iskra namenja za to dejavnost. K temu je treba prišteti še 400 do 500 strokovnjakov, ki delajo po Iskrinem naročilu na različnih raziskovalnih institucijah. To je za jugoslovanske razmere kljub mednarodnim razmeram zelo veliko pa še vedno kar za polovico manj, kot za enake namene porabijo v ZRNemčiji (Siemens) in komaj tretjina deleža prihodka, ki ga za RR dejavnost porabijo v ZDA. V Iskri je trenutno odprtih 2000 — 2500 nalogov za razvojno delo in za veliko večino izmed teh je moč utko imejemo pričakovati, da bodo slej ko prej tudi realizirana, zaključena. Ne pa tudi vključena v proizvodni proces! Po sorazmerno hitrem zaključku razvoja namreč nastopi nesorazmerno dolga doba izdelave orodij in predvsem investiranja, še posebej se tu največkrat zatakne. Svez primer je Iskrin mikroraziskovalnik HR — 84, ki je po 4 letih uvajanja dobro in pravočasne ideje žalostno propadel — tržni trenutek je pač kratak in za ta izdelek nepopravljivo zamujen.

Iskra je danes razdrobljena do take mere, da ni kos izvedbi večjih strateških projektov. Kljub obvladovanju izredno širokega seznama proizvodnih in tehnoloških, pa je diverzifikacija sredstev, lokacij, upravljanja prevelika ovira za resnejše povezovanje. Prednosti, ki jih ponuja tehnološke možnosti za interdisciplinarne projekte, bo v okviru reintegracije Iskre vendarle treba zajeti in izkoristiti. Poleg razdrobljenosti pa v Iskri najbolj zaskrbljuje tempo razvoja. Tehnološko zaostajanje je lahko relativen tempom možno krajšati ali povečati, v Iskri ga žal povečujemo in ob dejstvu, da nekatere svetovne firme vlagajo v razvoj tudi četrtno prihodka, nas mora zaskrbeti toliko bolj. Pred očmi je treba vsekakor imeti tudi prakso razvitega sveta, kjer povezovanje med neposrednimi konkurenti, npr. Siemensom in Philipsom (ki skupaj vlagata v razvoj čipa za 4 MByte spomina) ni več nikakršen tabu. V Iskri še nismo opravili niti z združevanjem znotraj sistema...

Evropski projekt EUREKA, v katerem vidi mesto tudi Iskra in je skupaj z inštitutom Mihajlo Pupin iz Beograda že posredoval pri zveznih vladi, bi moral biti del bodočih Iskrinih aktivnosti, že zaradi pomembnih tržnih referenc, ki bi jih z vključitvijo pridobila. Iskra bi lahko sodelovala na področjih računalniških sistemov, na področju novih keramičnih materialov in pri mikroelektronskih vezjih visoke gostote. Danes je med Iskrinimi zaposlenimi kar 40% priučenih delavcev. Prestrukturiranje proizvodnje s takim kadrovskim potencialom seveda ne bo možno (zglej: Japonska, kjer industrija ne zaposluje delavcev manj kot srednjostrokovno kvalifikacijo). Tudi uporaba mikroelektronskih vezjih, ki zaostaja za našo stanje, Iskrina mikroelektronika bo za marsikoga še vedno balast, dokler bodo v razvojnih oddelkih tovarni sedeli ljudje z nezadostnim znanjem. Zato so nujni pogumni kadrovski načrti. Iskra naj bi delež više in visoko strokovnih kadrov, ki

danes predstavljajo 6,5% zaposlenih, povečala do leta 2000 na 12 do 14%, kako do takega števila novih strokovnjakov, saj vemo, daslovenski univerzi ne zmoreta tolikšnega števila diplomantov letno? Edino z večjim vlaganjem v izobraževalni proces! Več pa bo treba namenjati tudi za dopolnilno in funkcionalno izobraževanje že zaposlenih Iskrašev, saj jih kar 40% nima zadostnih znanj za uvajanje novih tehnologij.

Organiziranost ključno vprašanje?

V razpravi po izvajanju obeh članov KPO je bilo največ vprašanj, tako ali drugače namenjenih organizacijskim vprašanjem, ki se pojavljajo v Iskri. Kako se povežati, da bi dosegli večjo tržno učinkovitost, ki bi nenazadnje omogočila, da si Iskrine organizacije ne bi konkurirale med seboj na tujih trgih? Kakšni dezintegracijski dejavniki oblikujejo podobo današnje Iskre itd.? »Zanesljivo je najslabša statična, neprilagodljiva organiziranost poslovnega sistema, ki kmalu podleže v konkurenčnem boju na svetovnih tržiščih,« je poudaril Miloš Kobe. »Iskra je v zadnjem desetletju tehnološko izredno napredovala, samoupravno pa je organizirana tako, kot takrat. Kako se bo Iskra v bodoče oblikovala, je še prezgodaj odgovoriti.«

O rezultatu poslovanja Iskre v preteklem letu je odgovarjal Ilija Medić: »Dokončnih števil se ni, vendar ocena navaja tolikšno akumulativno sposobnost celotne Iskre, da bo dana osnova za prestrukturiranje nekaterih Iskrinih segmentov do leta 1990. Dejstvo pa je, da ima Iskra danes za 70 milijonov dolarjev obveznosti do tujine, kar samo po sebi narekuje zahtevo po močnem povečevanju izvoza.«

Mladi in družba

V popoldanskem delu seminarja so mladinci obravnavali osnutek gradiva za 12. kongres ZSMS, ki bo v začetku aprila v Krškem.

V kratkem uvodu je predsednik Mestne konference ZSMS Ljubljane Bojan Klenovšek nakazal nekaj priporočil, ki so jih mladinci povedali v dosedanjih javnih razpravah o kongresnem gradivu. Mladinci so na javnih razpravah, ki so jih organizirali skoraj po vseh osnovnih organizacijah, večino ugotovitev in stališč iz dokumenta potrdili, z nekaterimi se niso strinjali, nekaj predlogov pa tudi dodali.

Vsekakor dokument dovolj kritično opredeljuje trenutni družbeni in gospodarski položaj. Že v prvem delu gradiva je jasno nakazana problematika gospodarstva in prav mladinci naj bi vztrajali pri doslednem prestrukturiranju gospodarstva. Predvsem gre za spoznanje, da je nujna tehnološka posodobitev tradicionalnih industrijskih vej, načrtno vlaganje akumulacije v korist

tehničnega in tehnološkega napredka, v inovacijske procese in visokokvalificirane kadre. Ob tem pa, kar je še posebej pomembno za Iskrine mladince, se je potrebno intenzivneje vključevati v projekte evropskega pomena, kot je npr. EUREKA.

V drugem delu se dokument na kratko dotika družbenega razvoja, med drugim energetike, nuklearne energije, izobraževalnega sistema in delovnega časa. V nadaljevanju Iskrine govori o opredelitvi ZSMS do družbenopolitičnega sistema in konča z aktivno in atraktivno vlogo ZSM, kjer je poudarjeno, da mora biti delovanje mladinske organizacije usmerjeno, tako k reševanju temeljnih problemov družbenega razvoja in ekonomskega napredka, kot tudi k obravnavanju neposrednih in specifičnih interesov vsakdanjega življenja mladih ljudi. Toda prav tu je dokument najbolj pomnjkljiv, je poudaril razpravljač, ker v zadnjem delu ni opredeljeno, kako in na kakšen način naj mladinska organizacija rešuje probleme, ki jo tudi neposredno zadevajo. Kajti ZSMS bi moral biti bolj prisotna pri reševanju teh problemov, saj je že kot organizacija vključena v vse dele družbenopolitičnega sistema znotraj katerega se opredeljuje do temeljnih vprašanj naše družbe.

Zato mora biti, poleg sprejemanja dokumentov, sposobna tudi konkretno razreševati probleme in odpirati take metode in oblike dela, da bo res postala množična in samostojna organizacija mladih ljudi.

Po uvodu se je razvila živahna razprava, v kateri so udeleženci obravnavali predvsem položaj mladih v združenem delu.

Vsi enotno podpirajo skrajšanje delovnega časa, ki ga v sedanjem kriznem obdobju razumejo kot nedenarno stimulatивно obliko povečanja obsega dohodka, oz. standarda delovnih ljudi, ki pa hkrati pomeni tudi večji motiv za delo ter odpira možnosti za intenziviranje delovnega procesa. Prehod na štirideseturni delavnik bi bil tudi eden izmed pogojev za uspešnejše nadaljnje izobraževanje delavcev. Mladinci so razpravljali, da se je treba zavzemati za vsesplošno in vsestransko izobraževanje, tako mladih, kot tudi tistih, ki so že vključeni v proizvodni proces. Kajti mladi strokovnjaki so v delovnih organizacijah še vedno premalo izkoriščeni, hkrati pa je izobrazbena struktura mladih prenizka, izobraževanje ob delu in iz dela pa se preveč zanemarija. Zato bo treba v bodoče temu problemu posvetiti večjo pozornost, predvsem pa pokazati več samoiniciativnosti. Ob tem problemu pa so mladinci opozorili tudi na težave pri pripravnstvu, ki delno izhajajo že iz samega šolanja. V nekaterih delovnih organizacijah niso bili dovolj pripravljivi na usmerjeno izobraževanje, ki dijakom ne daje dovolj praktičnega znanja. Poleg tega pa se v delovnih sredinah srečujejo tudi z nestrokovnim mentorstvom, ker ni kadrov, ki bi se ukvarjali s pripravniki. Nadaljnje delo strokovnjaka pa je v veliki meri odvisno prav od tega, kako ga mentor vpelje v praktično delo in delovno sredino. Zato so se v nekaterih sredinah odločili, da bodo izboljšali stike s študenti in

študenti, jim nakazali možnosti za zaposlitev in jih vzpodbujali, da bi že med študijem in prakso s svojim študijskim delom prispevali k napredku svojega bodočega delovnega okolja.

Razprava se je živahno razvijala tudi okrog ekološke problematike, predvsem pa, kot je nakazano že v samem kongresnem gradivu, so mladinci poudarili, da mora tudi mladina vzpodbujati javnost, da se na temelju najširše demokratične razprave preveri naš odnos do jedrske energije.

Ob koncu popoldanskega dela so se udeleženci dotaknili še problema zainteresiranosti mladih ljudi in zaupanja v mladinsko organizacijo. Glavni vzrok, da znotraj ZSM niso uspeli doseči večje stopnje zainteresiranosti, so iskali v tem, da ZSMS v delovnih organizacijah še vedno nima iste vloge, kot druge družbenopolitične organizacije in, da je velikokrat zastopljena. Toda na koncu so samokritično pripomnili, da je vzroke za nedelo treba iskati tudi znotraj same organizacije in pri sebi razmisliti, ali so res vse naredili, da bi izboljšali delo svoje organizacije. Vsi so se strinjali, da zainteresiranost mladine lahko dosežejo z obravnavo resničnih življenjskih problemov, ki pa so od okolja do okolja različni. Zato bo za večje vključevanje mladih ljudi v delo mladinske organizacije potrebna večja mera samoiniciativnosti in agresivnosti že v posameznih osnovnih mladinskih organizacijah.

Poročilo o delu mladine SOZD Iskra

Število zaposlenih mladih delavcev v Iskri je zelo velik potencial, ki prek mladinske organizacije uveljavlja in uresničuje svoje cilje ter si zagotavlja nujne življenjske eksistencialne pogoje. Dejstvo pa je, da nam v zadnjem obdobju, kljub velikim prizadevanjem ni uspelo iz te široke množice pritegniti in zainteresirati večjega števila mladih, ki bi se aktivneje posvetili delu in udeleževanju v naši organizaciji ter na ta način razširili in okrepiли mladinsko dejavnost. Tege seveda ne smemo apriori trditi za delo v vseh osnovnih organizacijah, saj je v določenih sredinah aktivnost mladih nad pričakovanjem. Kljub temu pa ne uspešno dobrih izkušenj in zavzetosti za delo le-teh v večji meri prenesti na vse ostale organizacije, kjer se s takšnimi boljimi rezultati ne morejo izkazati.

Problemi, ki se vse bolj pojavljajo z vse težjim gospodarskim položajem, se vsekakor v veliki meri nanašajo tudi na mlade, lahko bi rekli, da so nekateri za mlade celo še precej težji. V Iskri se trudimo in poskušamo prav s tega stališča premostiti težave, jih že vnaprej predvideti in z uspešno politiko in delovanjem preprečiti. Predpogoj

pa je seveda uspešno delo in povezanost mladih. Pogosta so vprašanja glede stanovanjske problematike. To je gotovo eno izmed ključnih vprašanj, ki si ga vsak mlad delavec zastavi. V sedanjih razmerah, kakršne vladajo na področju stanovanjske politike, je nakup stanovanj v normalnih pogojih dela iluzija. Dodeljevanje družbenih stanovanj je omejeno na minimum, saj tudi delovne organizacije niso sposobne stroškovno pokrivati napaka večjega števila stanovanj za svoje delavce.

V Iskri je bil izdelan »pravilnik osnov in meril za dodeljevanje družbenih stanovanj in stanovanjskih posojil«, ki naj bi postavil mlade v nekoliko realnejši položaj, vendar se v praksi v DO ni dosti uveljavil. Delno je krivda za to tudi na nas mladih, saj se očito premalo zavzemamo za uveljavljanje celo takih stvari, ki bi še kako lahko izboljšale v družbi. Spet se pojavlja vprašanje, ki se kot rdeča nit vleče med mladimi. Vendar brez našega interesa pobude nam drugi problemov ne bodo reševali. Iskra s svojo kadrovske politiko dokaj uspešno rešuje problematiko zaposlovanja in štipendiranja mladih ter usmerjanja v razne poklice. Poleg tega je precej razširjeno dodatno izobraževanje in izpopolnjevanje, saj znanja s hitrim razvojem tehnologije zastajajo za potrebami, ki se ob takem razvoju pojavljajo. S temi težavami se bodo gotovo v bodoče vse bolj srečevali, zato je potrebno mlade že zdaj opozoriti na to in se z ustreznim načinom dela temu prilagajati. Izobraževalni center SOZD Iskra organizira ob koncu leta dvodnevni seminar za pripravnike, ki jim predstavi poslovni in proizvodni sistem Iskre tako, da si udeleženci razširijo pogled nad širšo delovno sredino, ki presega meje TOZD. Toda še vedno se pojavljajo kritike novozaposlenih delavcev — mladih — v zvezi s pripravniškim delom. To pa je gotovo tava, v kateri se lahko mladega človeka pravilno usmeri in usposobi za uspešno delo. Zato je potrebno pripravništvu posvetiti večjo skrb in se bolj zavzeti za delo pripravnikov in njihovo vključitev v novo sredino.

Zahteve po vse popolnejšem in bolj izobraženem delavcu so vse večje, zato se moramo sami soočiti s hitrim razvojem in se zavedati, da je le nenehno usposabljanje in poglabljanje znanja pot v uspešno bodočnost. Povezovanje in vključevanje mladih v osnovnih organizacijah in DO je temelj, ki daje možnost spoznavanja in v določenih zadevah tudi reševanja težav in problemov mladih. Preveč prevladuje mnenje, da mladinska organizacija tako dela le v športni in kulturni dejavnosti ter v posameznih prostovoljnih akcijah. In prav ta, dokaj utrjena miselnost marsikje preprečuje uspešno delo in zavira širjenje mladinske aktivnosti tudi na druge dejavnosti, ki niso tako tipične za mladinsko organizacijo. Kljub podpori in razumevanju družbeno-političnih in poslovnih struktur za delo mladine, se še vedno sami omejujemo le na že tradicionalne utečene dejavnosti in le redko poskušamo priti iz teh preozkih okvirov.

Posebej velja opozoriti na dejavnost, ki poleg mladih Iskrašev in

različnih področij Slovenije povezuje tudi mlade z RTV Ljubljano in tudi Zagreb ter PTT. Mladinski pohodni odred 99 d že vrsto let organizira dnevne ali večdnevne pohode in srečanja, kjer se seznanjajo s številnimi obeležji iz NOB in obujajo tradicijo.

Že v dosedanjem obdobju so se mladi v Iskri seznanjali z reorganizacijo in z razvojnimi cilji. Še bolj pa bo v prihodnje potrebno krepiti sodelovanje in povezovanje ter aktivno vključevanje mladih k preoblikovanju in reorganiziranju Iskre in postavljanju njenih razvojnih in planskih ciljev.

Programske smernice za delovanje KS ZSM SOZD Iskra za obdobje 1986—87

Izhajajoč iz družbenoekonomskega položaja mladih, ki ga ureničujemo prek uveljavljanja pravic do dela, bomo mladi v SOZD Iskrav prihodnjem mandatnem obdobju posvetili glavno pozornost nalogam, ki bodo usmerjene v izgrajevanje delovne kulture. Zavedamo se, da je položaj mladih v SOZD Iskra odvisen predvsem od uspešnega vključevanja mladih v delovne procese, s čimer si bomo ustvarili osnovne pogoje za nadaljnji ekonomski razvoj in osnovo za uspešno vključevanje v sistem upravljanja. Zato bomo posvetili glavno pozornost pri svojem delu naslednjim nalogam:

I. Na področju utrjevanja družbenoekonomskega in samoupravnega položaja delavca bomo:

a) usklajevali aktivnost pri obravnava planskih dokumentov v mladinski organizaciji SOZD, predvsem z vidika izvajanja skupnih funkcij v SOZD. Pri obravnava bomo posebej analizirali vprašanja, ki so pomembna za položaj mladega delavca, tako s stališča zagotavljanja njegovega in skupnega standarda ter vlaganj na to področje, kot tudi z vidika nadaljnega razvoja materialne osnove dela, kot pogoja za določeno socialno varnost,

b) delovali, da se čimprej uveljavijo novi odnosi na področju delitve čistega dohodka, sredstev za osebne dohodke in skupno porabo, ki smo jih zapisali v skupne samoupravne splošne akte s tega področja v SOZD Iskra. V tem bo mladina podpirala vsa prizadevanja, ki bodo doprinesla k sistemu nagrajevanja po rezultatih dela in se oddaljevala od sedanjih, danes še marsikje mednih odnosov in uravnilovke znotraj poklicev in med njimi,

c) vztrajali, da so delavci tekoče seznanjeni s položajem v gospodarstvu in vseh ravneh organiziranja v SOZD. V ta namen morajo strokovne službe stalno pripravljati ustrezne celovite in razumljive informacije, ki bodo omogočile uspešno uresničevanje dogovorjene gospodarske stabilizacije, hkrati pa bodo osnova za ocenjevanje uspešnosti dela strokovnih in poslovnih kadrov glede na sprejete planske dokumente,

d) tekoče obravnavali vse aktivnosti na procesih reorganizacije SOZD Iskra, ki mora izhajati iz sprejetih dogovorov na posvetovanju POREČ 85.

Pri spremljanju procesov reorganizacije bomo vztrajali na tem, da bodo organizacijska načela v SOZD izdelani na način, ki bo omogočal največje možno delovno in osebno afirmacijo mladih delavcev v SOZD.

II. Področje izobraževanja in kadrovske politike

a) zavedajoč se dejstva, da bodo ustvarjalni kadri predstavljali ključni omejitveni dejavnik razvoja SOZD Iskra, bomo mladi vztrajali, da se v Iskri zaposlujejo predvsem mladi strokovni kadri, katerim se mora omogočiti tudi vse možnosti dodatnega strokovnega izobraževanja. Dodatno izobraževanje mora predvsem slediti prilagajanju svetovnim trendom razvoja na področju vrhunskih tehnologij ter ekonomskih, trgovinskih, organizacijskih in drugih znanj,

b) ohranili bomo oblike seminarjev na ravni SOZD za mladino v okviru stabilizacijskih možnosti in podpirali skupna posvetovanja z ostalimi družbenopolitičnimi organizacijami in poslovnimi organi,

c) skupaj z OO ZK bomo delovali pri sprejemanju mladih, ki so se s svojim delom v samoupravnih organih in mladini izkazali, v vrste ZK,

d) vzpodbujali bomo ustanavljanje in delovanje aktivov štipendistov v DO in kluba mladih inovatorjev na ravni SOZD Iskra,

e) podpirali bomo dejavnost Iskrinega Izobraževalnega centra, kot uspešne oblike specialističnega izobraževanja in si prizadevali, da bo pripravljenih čimveč programov izobraževanja iz dela in ob delu. Pri tem bomo zahtevali naj imajo pri izobraževanju prednost tisti, ki so se izkazali pri delu in aktivnosti v samoupravnih organih ter mladinski organizaciji.

III. Na področju informiranja bomo:

a) v posameznih DO proučili možnost za izdajanje mladinskega informativnega lista in mladinske priloge glasila Iskra,

b) ohranjali kot osnovno obliko informatorja, osebno informiranje prek organiziranih razgovorov, tematskih posvetovanj, ustreznih interesnih skupin, sej itd.,

c) zahtevali, da se v SOZD Iskra pripravi strokovna analiza celovitega koncepta samoupravno politično informiranje v skupni projektni nalogi SOZD.

IV. Na področju športa in kulture bomo:

a) skupaj s sindikatom aktivno sodelovali pri pripravi in izvedbi tra-

dicionalnih športnih prireditev v SOZD Iskra,

b) skupaj s sindikatom preverjali možnost za uveljavljanje aktivnega delovnega odmora med delovnim časom in za izgradnjo športnih objektov s prostovoljnimi delavci, kjer je to mogoče ob proizvodnih objektih,

c) oživljali delovanje kulturnih sekcij, ki so ustanovljene po naših OZD in pomagali mladim kulturnim ustvarjalcem.

V. Na področju mladinskega prostovoljnega dela bomo:

a) intenzivne vključevali mlade delavce v mladinske delovne brigade, organizirane prek občinskih konferenc ZSMS,

b) organizirali druge oblike mladinskega prostovoljnega dela, kot prispevek k stabilizaciji (prostovoljno delo v proizvodnji, urejanje prostorov itd.),

VI. Na področju obnavljanja in obujanja tradicij NOB bomo:

a) še nadalje pospeševali aktivnost pohodnega odreda »Partizanske delavnice 99 d«, ki je glavni nosilec teh aktivnosti,

b) podpirali organizacijo dneva Iskre — dneva borca, ki je prerasla v množično manifestacijo delavcev Iskre pripadnosti tradicijam NOB,

c) krepili samoiniciativnost OO ZSMS pri organiziranju različnih pohodov in drugih oblik obujanja tradicij NOB, skupaj z organizacijo ZB.

To so samo osnovne programske smernice, ki določajo naloge mladih na ravni SOZD Iskra. Leto kongresov, ki je pred nami, nam bo nalagalo tudi druge aktivnosti, ki izhajajo iz kongresnih dokumentov. Zato bomo morali predvsem pozitivno sodelovanje z RK ZSMS in občinskimi konferencami, kjer je Iskra locirana.

Preteklo in bodoče delo mladih

Mladi so soglasno potrdili vsebino poročila o dosedanjem delu mladine SOZD Iskra in program dela. V razpravi o oblikovanju dokumentih je beseda nanesa na vrsto vprašanj, ki se pojavljajo pri delu Iskrine mladine. Še posebej je bila zanimiva razprava o povezovanju ZSMS z delom drugih DPO, ki delujejo v Iskri. Večina razpravljalcev je menila, da so stiki s sindikatom zelo dobri, da pa to nikakor ne velja za sodelovanje z ZK. Mladi so tudi kritično ocenili pripravljenost svojih vrstnikov za vstopanje v vrste ZK.

S SREČANJA
STA POROČALA
STANE FLEISCHMAN
IN VESNA ŽUNIČ

XXIV. Zimske športne igre SOZD Iskra

Skoraj 500 tekmovalcev v smučarskem teku in veleslalomu — Izredno dobra organizacija in izvedba obeh tekmovanj ob pomoči SK Triglav — Sodniški komisiji tokrat, menda prvič v skoraj četrstoletni zgodovini teh iger, nista imeli dela — Ekipni zmagovalci v obeh disciplinah, teku in veleslalomu je DO Kibernetika, na drugo mesto so se uvrstili športniki in rekreativci iz Široke potrošnje, na tretje pa iz Avtomatike — Absolutna zmagovalca sta med moškimi v smučarskem teku Marjan Baloh in v veleslalomu Marko Kavčič, med ženskami pa Helena Šolar in Janja Petrač.

(Dalje na 16., 17. in 18. strani)

Zadnje priprave pred odhodom na start veleslaloma.

XXIV. Zimske športne igre

Primerjava med letošnjimi in lanskimi Iskrinimi zimskimi športnimi igrami se vsiljuje kar sama po sebi: slabo, deževno vreme je lani precej oklestilo udeležbo, razen tega pa so bili smučarji tekači opravičeno ogorčeni zaradi slabo označenih prog, letos — bilo je lepo vreme — pa so se fantje iz Kranjskega smučarskega kluba Triglav res potrudili tako, da sta obe tekmovanji v teku in veleslalomu potekali v splošno zadovoljstvo vseh. Kljub prevladujočemu pregovoru »Pomembno je sodelovati«, sta tekmi minili v srditem a tovariškem spopadu med Iskrinimi ljubitelji teh dveh športnih disciplin.

«O, novinar je prišel, tisti, ki nas je lani tako kritiziral,« je bil prvi sprejem ob petkovem prihodu v Gozd Martuljek, kjer so bile popoldne tekme v smučarskem teku. »Po lanskem polomu smo letos prevzeli mi iz smučarske sekcije SK Triglav tudi teke in prepričan sem, da ne bo nikogar, ki bi se izgubil, saj smo progno dobro označili, na kritičnih mestih pa bodo tudi usmerjevalci in sodniki. Boš videl, tokrat ne bo pripomb.»

In res je bilo tako. Fantje iz Triglava so »potegnili« smučino, ki je ustrezala, tako »klasičom«, kot tudi tistim, ki so že osvojili drsalni korak. Pač, »klasič« smo se morali sprijazniti s tem, da je vsake toliko časa »nekaj« švignilo mimo nas, seveda pa ta zapis z zimskih iger gotovo ni prostor za razglabljanje o tem, če v prihodnje ne bi kazalo razpisati tekmovanj tako v klasičnem kot tudi prostem smučarskem tekaškem slogu.

Proga je bila vseskozi izredno dobro označena. Triglavani pa so jo po vrhu vsega še dobro, lahko bi rekli, zastražili tako, da tekmovalcev niso motili drugi tekači in sprehaljci, ali pa smučarji. Vse je bilo torej O. K.

S smučarskega teka samo še tale zanimivost. Med moškimi je prepričljivo zmagal z absolutno najboljšim časom Marjan Baloh iz Telematike. Njegovo zmago smo seveda že prej vsi pričakovali, edini, ki je vanjo dvomil, je bil on sam. Zato je tudi odklonil, da bi ga še pred »dirko« slikali, pozneje, med tekmo samo pa je bilo tako, ali tako vse prepozno, saj je bil tudi on med tistimi »švigajočimi«. Da ni le dober tekač, je Marjan dokazal tudi s tem, da je vsakomur, ki ga je prosil, svetoval, kaj naj namaže na smuču.

Nič manj »dirkaško« ni bilo tekmovanje v veleslalomu naslednji dan na smučišču v Kranjski gori. Vnovič je dokazalo, da imamo v Iskri veliko zelo dobrih smučarjev, vse, tudi mlajše pa je

Ana Zevnik iz Telematike se je uvrstila na odlično 11. mesto.

letos »nažgal« nekdanji tekmovalac in tudi olimpijec iz Sappora Marko Kavčič, ki dela v Iskri Commerce.

Veleslalomisti so se pomerili na dveh progah — na nekoliko bolj zahtevnejši fantje, na manj pa dekleta. Zaradi številnih smučarskih tekmovanj, ki so bila v soboto v Kranjski gori, so morali fantje iz SK Triglav že v petek postavljeni progi podreti in postaviti drugje. Po mnenju tekmovalcev sta bili progi tekoči in dobro utrjeni tako, da tudi tisti z višjimi štartnimi številkami niso imeli preglobokih jam.

Najboljši čas med ženskami je dosegla Janja Petrač iz Kibernetike.

Smučarji tekači so si odličja razdelili že dan prej v depandansi hotela Špik v Gozdu Martuljku, slavnostna podelitev veleslalomskih medalj pa je bila po tekmovanju v hotelu samem. Med drugimi sta se je udeležila tudi član KPO SOZD Iskra Pavle Gantar in predsednik KOS SOZD Iskra Avguštin Ciuha.

Ekipni zmagovalac 24. Iskrinih zimskih športnih iger je DO Kibernetika, na drugo mesto so se uvrstili tekmovalci iz Siroke potrošnje, na tretje pa iz Avtomatike. Za zmagovalno ekipo je pokal prevzel dosedanji predsednik športne komisije v Kibernetiki Jure Mohorčič, ki je med drugim poudaril, da so h ekipni zmagi Kibernetike prispevali tako veleslalomisti kot tudi smučarji tekači.

Rezultati: Veleslalom:

Ženske razred C: 1. Marija Pirč (KE), 31,49, 2. Stanka Bajič (A), 31,64, 3. Majda Bertoncelj (K), 32,03, 4. Nevenka Lavrič (IEZE), 32,63, 5. Dani Rihar (A), 33,18, Francka Deželak (T), 34,08, 7. Cveta Kokovc (AE), 34,11, 8. Darinka Bohinc (K), 34,89, 9. Lojzka Kogoj 36,14, 10. Damira Bric (obe A), 36,18, 11. Ana Zevnik (T), 12. Kristina Gartner (SP), 13. Meta Sparovec (T), 14. Joži Kosec (ERO), 15. Margerita Coš (IEZE), 16. Vera Hribernik (ERO), 17. Kati Jazbec (E), 18. Majda Tratnik (SP), 19. Marija Kavčič (IEZE), 20. Vida Vidic (T); **Ženske razred B:** 1. Tanja Svet (IEZE), 27,88, 2. Mojca Verdnik (KE), 28,41, 3. Heda Bevc (IEZE), 29,76, 4. Meta Turnšek (Kiber.), 30,29, 5. Minka Mohorič (SP), 30,55, 6. Stojana Vesko- vič (Avtoel.), 31,80, 7. Ljudmila Pačnik (CEO), 32,09, 8. Cvetka Solar (SP), 32,17, 9. Jana Jevševar (Kibernet.), 32,49, 10. Mojca Razpotnik (Avtomat.), 32,53, 11. Dani Mlinar (IEZE), 12. Francka Vidic (SP), 13. Metka Vister (T), 14. Vida Rozman, 15. Miroslava Gros, Kibernet., 16. Ivanka Skubic, Kibernet., 17. Ivanka Jeruc (vse K), 18. Brana Pivk (CEO), 19. Sonja Malovrh (E), 20. Jerca Srebrnjak (T), 21. Vida Recelj (IEZE), 22. Irena Artač (A), 23. Magda Vrančič (ERO), 24. Lojzka Zerovnik (Delta), 25.

Alojzija Perne (ERO), 26. Silva Jakša (K), 27. Helena Šolar (ERO), 28. Tiika Kupec (KE), 29. Marija Urbanc (T), 30. Alojzija Marinko (Zmaj), 31. Marjeta Runovec (IEZE); **Ženske razred A:** 1. Janja Petrač (K), 26,37, 2. Marjana Benedičič (SP), 28,12, 3. Breda Vidmar (CEO), 28,62, 4. Vesna Kravanja (AE),

(IEZE), 18. Jelka Vrhovc (E), 19. Andreja Krištofelc, 20. Bojana Turk (obe A), 21. Meta Zupančič (E), 22. Alenka Luks (T), 23. Sanja Ribč (ISEZ), 24. Barbara Zajc (T), 25. Petra Oblak (A), 26. Barbara Tratnik, 27. Kristina Rihtaršič (obe SP), 28. Meta Fužir (IEZE), 29. Mojca Kern (ERO), 30. Jadranka Kambič (K), 31. Maja Azarav (ISEZ), 32. Saša Bezek (A), 33. Smilja Slavec (Delta), 34. Marjeta Svajger (K), 35. Helena Humljan, 36. Suzana Ališič (oba ISEZ), 37. Ančka

Verbič (E); **Moški razred G:** 1. Damijan Hafner (K), 28,52, 2. Janez Wauth, 28,81, 3. Marjan Pehar (oba T), 28,97, 4. Oton Govekar (K), 28,98, 5. Rudi Benedičič (T), 29,24, 6. Marjan Treven (IEZE), 29,25, 7. Peter Keše (ERO), 29,59, 8. Dušan Pirc (KE), 29,61, 9. Jule Jovančič (CEO), 29,63, 10. Brane Tomazič 29,94, 11. Franc Bajželj (oba T), 12. Pavel Košir (A), 13. Jože Pintar (ERO), 14. Ferdo Planinc, 15. Dušan Dolničar (oba IEZE), 16. Peter Križaj (T), 17. Stane Lampe (ISEZ), 18. Božo Boštinar, 19. Adi Pretnar (oba SP), 20. Izidor Mlekus (AE), 21. Milan Grohar (ERO), 22. Bogdan Pavlin (KON.), 23. Karel Lazar (A), 24. Aleksander Škerlj (IEZE), 25. Rado Faganel (K), 26. Peter Šiler, 27. Tone Kovacič (oba IEZE), 28. Anton Tominc (E); **Moški razred F:** 1. Milan Čelik (ERO), 28,03, 2. Roman Pikec (K), 28,03, 3. Jože

Korajža in udeležba na igrah sta pomembni, saj vsi le ne morejo biti vrhunski smučarji.

29,41, 5. Romana Štular (K) 29,68, 6. Nika Benedičič (SP), 29,79, 7. Jožica Potocar (IEZE), 29,85, 8. Katarina Holi (KE), 29,89, 9. Metka Krvina (E), 30,38, 10. Zvezda Cer (Delta), 30,38, 11. Marka Nadreja, 12. Maja Mavrič (obe AE), 13. Jasna Soklič (ERO), 14. Alenka Šimič (T), 15. Damjana Sever (IEZE), 16. Alenka Drobnič (A), 17. Tatjana Jagodič

Bergant (Delta), 29,58, 4. Polde Gartner (SP), 29,72, 5. Mitja Krampf (K), 29,84, 6. Franc Lavrič (T), 30,07, 7. Miha Škerjanc (A), 30,09, 8. Janez Medic (E), 30,22, 9. Andrej Smuc (ISEZ), 30,50, 10. Sandi Pavlin (CEO), 30,50, 11. Ervin Ložar (ISEZ), 12. Janez Koruza (KE), 13. Jože Sober (A), 14. Tone Sladič (IEZE), 15. Ivan Resnik (T), 16. Hugon Zaplotnik

Ni kaj, v Iskri imamo dobre smučarje.

Tone Kastelic iz Avtomatike je takole vabil »svoje« smučarje na start veleslaloma.

Pri meritvah rezultatov tokrat ni bilo nobenih zapletov.

(A), 17. Ronald Malej (KE), 18. Peter Leban (T), 19. Srečko Čuk, 20. Jože Rihtaršič (oba SP), 21. Ivan Carman (T), 22. Karel Grubar, 23. Martin Pekalj (ISEZ), 24. Tone Majcen (IEZE), 25. Anton Mlekuš (A), 26. Franc Bojc (ISEZ), 27. Anton Šimec (KON).

ERO, 33,87, 5. Primož Majerič, Delta, 34,01, 6. Ivan Kemperle, SP (K. E.) 35,11, 7. Marjan Drinovec, Telematika, 35,23, 8. Franc Faganel, Kibernetika, 35,48, 9. Hinko Ule, Telematika, 35,84, 10. Janez Ozebek, Telematika, 36,04, 11. Marko Polanšek (ERO), 12. Dimitrij Ješe (A), 13. Jože Berce, 14. Ljubo Meglič (oba K), 15. Boris Vedlin (CEO), 16. Samo Reja (KE), 17. Tomaž Rupnik (SP), 18. Martin Selan (A), 19. Andrej Vojnik (KE), 20. Mitja Kokovc (A), 21. Zdravko Wiler (SP), 22. Alevko Jeruc (Delta), 23. Janez Hafnar, 24. Franc Orel (oba KE), 25. Srečko Slapšak (IEZE), 26. Pavle Zajc, 27. Edvard Malnarič (oba KON), 28. Mitja Zornada, 29. Vladimir Čadež (oba ISEZ), 30. Franci Novak (CEO), 31. Emil Glavič (IEZE), 32. Milan Doganac (ISEZ), 33. Avi Šarn (Delta), 34. Ludvik Praprotnik (E), 35. Jure Mohorčič (K), 36. Zlato Potočnik (KE),

Moški razred C: 1. Tomaž Pogačnik, Kibernetika, 32,23, 2. Zdenko Pavc, Kibernetika, 33,10, 3. Mirko Gaser, SP, 34,73, 4. Ciril Kraševac, (K. E.) 35,15, 5. Stane Žvanut, Avtomatika, 35,24, 6. Slavi Pretner, Avtoelektrika, 35,45, 7. Šparovec Viktor, Kiber., 35,49, 8. Janez Čadež, Telemat., 35,59, 9. Brane Bukudur, Avtoelektr., 36,39, 10. Janez Ažman, Delta, 36,42, 11. Marjan Debeljak (ERO), 12. Milan Miklavčič (SP), 13. Darko Zdešar (E), 14. Tomaž Šturm (KE), 15. Franc Gros (ERO), 16. Iztok Zahariš

Avtomatika je ekipno zasedla tretje mesto, medaljo pa je Tonetu Kastelincu izročil Pavle Gantar

(DELTA), 17. Dušan Terčelj (A), 18. Janez Selak (IEZE), 19. Franc Jelenc (SP), 20. Janez Semič (DELTA), 21. Marjan Pipan (KE), 22. Marko Mrak (IEZE), 23. Igor Šaren (T), 24. Milan Koren (AE), 25. Jože Mrgole (T), 26. Blaž Fister (K), 27. Jože Zalaznik (ISEZ), 28. Stane Kermelj

(CEO), 29. Dušan Jerše (CEO), 30. Boris Tertnik (SP), 31. Janez Hribar (CEO), 32. Franc Kuzmanič (KE), 33. Rajko Brlečić (KON), 34. Ivan Bartolovič (ISEZ), 35. Bojan Šavli (AE), 36. Jože Taler (KE), 37. Bogdan Naglič (CEO), 38. Viktor Rajšek (ISEZ), 39. Stane Buh

Ekipni zmagovalci zimskih športnih iger SOZD Iskra so Kibernetika, Široka potrošnja in Avtomatika.

Moški razred E: 1. Jože Žakelj (CEO), 27,11, 2. Tone Gartner (SP), 27,36, 3. Richard Mlekuš (AE), 27,88, 4. Andrej Ivanuša (ERO), 27,89, 5. Franci Kemperle (K), 28,08, 6. Lojze Rihar (A), 28,22, 7. Marjan Tolar (SP), 28,31, 8. Jože Meško (T), 28,34, 9. Matija Modic (ISEZ), 28,36, 10. Andrej Nunar (T), 28,93, 11. Miro Vidic (K), 12. Albin Mak (IEZE), 13. Miha Gartner (SP), 14. Janez Kejžar (K), 15. Martin Rupnik (T), 16. Marjan Podstudenšek (KE), 17. Boštjan Škorjak (A), 18. Boris Škedelj (IEZE), 19. Marko Frece (A), 20. Alojz Tomše (T), 21. Matjaž Traven (CEO), 22. Jože Nadižar (KE), 23. Andrej Reberc (Delta), 23. Adi Pečil (IEZE), 24. 25. Anton Poč (KON), 26. Vladimir Murko (E), 27. Jože Dolinar (SP), 28. Marjan Uršič (A), 29. Marko Cernetič (ISEZ), 30. Edi Terlikar (A), 31. Jure Zupan (ERO), 32. Franc Carman (ISEZ), 33. Peter Virant (KE), 34. Peter Dečman (CEO); **Moški razred D:** 1. Marko Kavčič, (K. E.), 31,17, 2. Milan Nadišar, Telematika, 32,14, 3. Ivan Mohorič SP, 33,27, 4. Slavko Udovič,

Najbolj ponosni so bili seveda tekmovalci — veleslalomisti in smučarji tekači iz Kibernetike za osvojeno prvo mesto med ekipami, medaljo pa je prejel njihov dosedanjí športni referent Jure Mohorčič.

Drugo mesto med ekipami so zasedli smučarji iz Široke potrošnje, medaljo pa je prejel Frenk Ivanuša.

(IEZE), 40. Miran Tomšič (ZMAJ), 41. Marko Banovec (KON), 42. Marko Jeretina (SP), 43. Anton Rožnik (E), 44. Jernej Pajk (ZMAJ), 45. Mirko Bakarič (ISEZ), 46. Lovro Gregorčič (ZMAJ); **Moški razred B:** 1. Marjan Magušar, Avtomat., 31,81, 2. Sandi Kavčič, CEO, 32,51, 3. Rudi Čermuta, Avtoel., 32,74, 4. Janez Frelj, SP, 33,22, 5. Leon Omrzel, DELTA, 34,24; 6. Simon Rozman, Kibernet., 34,35, 7. Lovro Benedičič, SP, 34,38, 8. Mitja Keržič, ISEZ, 34,46, 9. Boris Jenšterle, SP, 34,52, 10. Andrej Potrebujše, (E), 34,73, 11. Dušan Osojnik, 12. Borut Černivec (oba A), 13. Igor Šimenc (T), 14. Boris Solar (K), 15. Franc Ahčin (KE), 16. Franc Stanovnik (ISEZ), 17. Darko Koritnik (IEZE), 18. Bogdan Gorjanc (T), 19. Aleš Sisinger (SP), 20. Tomislav Golja (DELTA), 21. Sandi Pintar (KE), 22. Robert Sovdat (A), 23. Dušan Mikič (ERO), 24. Brane Lipar (T), 25. Danilo Jarc (A), 26. Srečo Jerman (ZMAJ), 27. Franc Možek (ISEZ), 28. Jože Kamnikar (IEZE), 29. Simon Zalar (K), 30. Igor Gornik (IEZE),

XXIV. Zimske športne igre SOZD Iskra

Smučarji tekači so se že po tradiciji pomerili v Gozdu Martuljku, start pa je bil za dependanso hotela Špik. Zbralo se jih je več kot 100.

31. Milko Kenda (AE), 32. Aleš Laznik (ISEZ), 33. Franc Vrhovnik (ERO), 34. Marjan Plahuta (CEO), 35. Stane Žerjal (ISEZ), 36. Vitjan Matjašič (A), 37. Robert Rutar (AE), 38. Boris Mole (IKM), 39. Stane Bozja (KE), 40. Miro Bergant, 41. Zdravko Grmovšek (oba CEO), 42. Branko Saje (KON), 43. Bojan Vidmar (CEO), 44. Peter Kunc (IKM), 45. Drago Dremec (KE), 46. Vinko Perne (ZMAJ); **Moški razred A:** 1. Matjaž Hafnar (K) 32,44, 2. Miloš Nagode (ŠP) 34,45, 3. Janko Jakelj (T) 34,79, 4. Tomaž Ganjar (ŠP) 34,92, 5. Dušan Pintar (T) 34,95, 6. Boris Pokorn (SP) 35,09, 7.

Alojz Košir (ISEZ) 35,20, 8. Janez Jazbec (E) 35,37, 9. Marjan Komac (AE) 35,90, 10. Martin Goličnik (IEZE) 35,94, 11. Miro Oblak (A), 12. Lojze Mohorič (ŠP), 13. Matjaž Kavčič (KE), 14. Ljubo Valento (T), 15. Tone Kavčič (E), 16. Sašo Šulc (KE), 17. Andrej Škof (ISEZ), 18. Boštjan Tišler (K), 19. Ignac Lombar (ERO), 20. Marko Žun (T), 21. Dušan Štukelj (KON), 22. Tomaž Zgonc (ZMAJ), 23. Stane Grubar (IEZE), 24. Zoran Gruđen (ŠP), 25. I. Ambrožič (ISEZ), 26. Bojan Majetič (A), 27. Jože Franko (IEZE), 28. Janez Sršen (ZMAJ), 29. Brane Fišer (KE), 30. Boštjan Oblak (IEZE), 31. Silvo Rutar (AE), 32. Matjaž Lindič (IKM), 33. Igor Šaranovič (DELTA), 34. Tomo Štrukelj (AE), 35. Janko Hočevar (A), 36. Anton Žumar (DELTA), 37. Marjan Likovič (ISEZ); **Ekipna uvrstitev:** 1. Iskra Kibernetika — Kranj -55, 2. Iskra Široka potrošnja +14, 3. Iskra Avtomatika 502, 6. Komb. ekipa 561, 7. ISEZ 661, 8. Iskra Elektronika 701, 9. ERO 1098, 10. CEO 2686, 11. Iskra Avtoelektrika 3163, 12. Kondenzatorji 3315, 13. Iskra DELTA 3682, 14. ZMAJ 6357, 15. IKM 6383.

Teki:

Ženske razred C: 1. Breda Jančar (A) 23,49,3, 2. Anka Grom (Š.P.) 24,46,0, 3. Meta Sparovec (T) 26,34,9, 4. Lojzka Kogoj (A) 28,41,3, 5. Franccka Mehmedinović (K) 30,24,5, 6. Marinka Petkovšek (Š.P.) 31,51,4, 7. Andreja Kovačič (IEZE) 32,45,8, 8. Ivanka Gabrovšek (S.P.) 34,44,0; **Ženske razred B:** 1. Helena Solar (ERO) 21,17,0, 2. Dani Milinar (IEZE) 23,00,3, 3. Darinka Erzetlić (T) 23,19,40, 4. Ivanka Jeruc (K) 24,12,5, 5. Vera Bodiroža (T) 24,49,7, 6. Mojca Verdnik (KE) 24,56,5, 7. Heda Bevc 25,08,4, 8. Nevenka Gorjanc (oba IEZE) 26,50,2, 9. Vida Rozman (K) 27,04,9, 10.

Lojzka Juras (KE) 27,38,1, 11. Minka Moharič (Š.P.), 12. Sonja Eremita (A), 13. Berta Naglič (ERO), 14. Jana Grnjaković (ISEZ), 15. Meta Primon (A), 16. Nuša Janša (E), 17. Marjana Šebahin (A), 18. Ani Verbič (E); **Ženske razred A:** 1. Irena Horvat (CEO) 23,41,2, 2. Ivanka Brenčič (Š.P.) 23,52,0, 3. Metka Krvin (E) 24,54,1, 4. Maja Azarov (ISEZ) 25,44,2, 5. Damjana Sever (IEZE) 26,09,9, 6. Milena Hromec (A) 27,02,5, 7. Žula Mojca (K) 27,02,9, 8. Andreja Rotman (A) 28,10,5, 9. Irena Gantar 28,21,1, 10. Mojca Mavoz (oba Š.P.) 28,52,2, 11. Jelka Vrhovec (E), 12. Sonja Strah (A), 13. Tatjana Jagodič (IEZE), 14. Mikuž Emilija (Š.P.), 15. Vojka Černe (KE); **Moški razred C:** 1. Marjan Baloh 15,48,2, 2. Peter Pajk 15,53,7, 3. Stefan Dežman (vsi T) 17,29,2, 4. Miro Vidic 18,00,2, 5. Franc Gros 18,32,5, 6. Edo Zaplotnik (vsi K) 18,41,1, 7. Tone Lotrič 18,44,6, 8. Tone Gartner (oba Š.P.) 19,29,6, 9. Stane Kert (T) 19,44,2, 10. Milan Čelik (ERO) 20,30,9, 11. Zdene Ošabnik (T), 12. Lado Drobež (KE), 13. Miro Golčman (K), 14. Franc Rotar (KE), 15. Boštjan Škorjak, 16. Karel Lazar (oba A) 17. Mitja Zornada (ISEZ), 18. Boris Škešel (IEZE), 19. Ivan Marn (A), 20. Jože Žakelj (CEO), 21. Pavel Sepo (KE), 22. Marko Černetič (ISEZ), 23. Tone Sladič, 24. Dušan Dolničar (oba IEZE), 25. Vlado Dekleva (A), 26. Lucian Lipušček (Š.P.), 27. Jože Meden (KE), 28. Polde Solc (ISEZ), 29. Lado Vallič (IKM), 30. Andrej Pajnič (E), 31. Jože Dolinar (Š.P.) 32. Jure Hribovšek (ISEZ); **Moški razred B:** 1. Aleš Vogelnik (K) 16,21,0, 2. Miha Jelenc (Š.P.) 16,31,5, 3. Zdravko Pogačnik 17,37,3, 4. Polde Veskovič (oba K) 17,45,5, 5. Janez Šeruga (T) 17,50,8, 6. Primož Majerici (DELTA) 18,29,1, 7. Cveto Brenčič (Š.P.) 19,15,2, 8. Dubravko Hofman (A) 19,22,0, 9. Polde Bučar (IEZE) 20,21,8, 10. Rajko Kožar (K) 20,27,9, 11. Bojan Koželj (DELTA), 12. Samo Reja (KE), 13. Jože Mrgole (T), 14. Franc Zalaznik (IEZE), 15. Marko Kavčič (KE), 16. Branko Dolinar (IEZE), 17. Ivan Mohorič (Š.P.), 18. Dušan Terčelj (A), 19. Miro Čarman (CEO), 20. Jože Merlak (Š.P.), 21. Bojan Papler (T), 22. Aleš Mihelič (DELTA), 23. Milan Doganac (ISEZ), 24. Janez Bešter (ERO), 25. Janez Zavrl (IEZE), 26. Marko Banovec (KON), 27. Ivan Papovič (A), 28. Andrej Sakelšek (IEZE), 29. Slavko Porenta (ISEZ), 30. Rajko Rozman (K), 31. Marjan Pipan (KE), 32. Fedor Peršin (ISEZ), 33. Slavko Rijavec (CEO), 34. Darko Zdešar (E), 35. Viktor Rojšek (ISEZ), 36. Jože Jošt (ERO), 37. Vasja Pregelj (KE), 38. Franc Meglič (ISEZ), 39. Peter Kavčič (CEO), 40. Boris Kramer (IKM); **Moški razred A:** 1. Slavko Legat 18,30,3, 2. Milan Šenk (oba T) 18,58,5, 3. Primož Zidar (A) 18,59,3, 4. Bojan Kožuh (ERO) 19,26,9, 5. Igor Gornik (IEZE) 19,51,8, 6. Janez Bohinc (K) 20,54,1, 7. Filip Zupanc 22,33,2, 8. Brane Čenčič (oba ŠP),

Nekaj problemov in smole in »polžek« je tu. Kaj mislite, kdo od njihju se bolj sladko smeje, Gustelj od sindikata ali novi »lastnik« Zlato iz Servisa?

22,48,9, 9. Franc Perko (T) 23,11,6, 10. Srečo Leskovec (Š.P.) 23,18,1, 11. Milan Hromec (A), 12. Stane Bučar (IEZE), 13. Starman Zlato Čanč ISEZ, 14. Andrej Štarnar (K), 15. Janez Rebernik (T), 16. Jože Kamnikar, 17. Boštjan Oblak (oba IEZE), 18. Tine Erce (A), 19. Andrej Potrebuješ (E), 20. Slavko Keršmanec (A), 21. Jani Jazbec (E), 22. Davorin Mežnarčič (KE), 23. Bojan Fais (IEZE), 24. Aljoša Modic (KE).
Ekipna uvrstitev: Ženske: 1. Široka Potrošnja -6, 2. IEZE -4, 3. Avtomatika -504, 6, 2, 4. Kibernetika 1, 5. Telematika 511, 8. Komb. ekipa 561, 7. IC ISE ZORIN 31, 8. ISEZ 38, 9. Elektronika 68, 10. CEO 548, 11. IKM 578, 12. DELTA 1047, 13. Kondenzatorji 1067; **Ekipna uvrstitev skupno:** 1. Kibernetika -9, 2. Široka potrošnja -8, 3. Avtomatika 8, 4. IEZE 13, 5. Telematika 454, 6. Komb. ekipa 545, 7. ISEZ 549, 8. Elektronika 579, 9. ERO 1026, 10. CEO 1554, 11. IKM 2104, 12. DELTA 2573, 13. Kondenzatorji 2593.

Legenda:

KE — kombinirana ekipa; Iskra Commerce, ZORIN, SOZD ISE, Avtomatika, KON — Kondenzatorji, T — Telematika, K — Kibernetika, ŠP — Široka potrošnja, E — Elektronika

Po skoraj polurnem garanju v tekaški smučini se je čajček še kako prilgel.

»Me je prehitela, me ni prehitela...« Lepa tema za ženski klepet pred preglednico rezultatov.

**Naših
štirideset
let**

**Piše:
Dušan Željeznov**

**Tretji direktor Iskre
Vjekoslav Marinić**

**Tudi sam
sem prispeval
delček
svojega truda**

Dne 26. oktobra 1948. leta je Iskra v Kranju dobila svojega tretjega direktorja, ki je bil seveda imenovan in postavljen z dekretom. To je bil Vjekoslav Marinić, ki je prihajal iz Zagreba, z mesta direktorja Tovarne žarnic v Zagrebu — TEŽ. (Mimogrede

omenimo drobno, a malo znano dejstvo, da je imela v tem času Iskra direktorja, ki pa ni nikoli prišel v Kranj. To je bil Franjo Šafarik, ki je bil z dekretom z dne 14. maja 1948. postavljen za direktorja, a zaradi bolezni takrat dejansko svoje funkcije ni mogel prevzeti.)

Vjekoslav Marinić je bil vsekakor mož, ki je prišel takrat v Iskro v pravem času, v času, ki vsekakor ni bil niti lahak, niti preprost, saj se je takrat začelo, danes že zgodovinsko tako imenovano informbirojevsko obdobje, ki je vsekakor predstavljalo eno izmed najtežjih obdobij naše sodobne zgodovine.

Ko je prišel Marinić v Kranj, je kranjska Iskra zaposlovala 1.415 delavcev, ob njegovem odhodu, 1. januarja 1953 pa je število zaposlenih narastlo na 2.206 delavcev.

Kratek Marinićev življenjepis, danes ni več, žal, med živimi, smo potegnili iz listin, ki jih hrani personalna služba v zagrebškem gigantu »Rade Končar«. Med drugim je bilo v teh listinah zapisano:

»Vjekoslav Marinić se je rodil 3. maja 1913. v lčičih pri Opatiji. Osnovno šolo je obiskoval v Opatiji v letih 1920 — 1924, tri razrede obrtne šole, v letih 1924 — 1928 pa v Zagrebu, nakar je služboval v trgovini, od 1931 do 1938. Staro jugoslovansko vojsko je služil v mornarici v Šibeniku v letih 1934/35. Član predvojnih sindikatov URS je postal 1935 leta.

Okupacijo Jugoslavije je dočkal med zdravljenjem v To-

puskem. Ilegalno je za narodnoosvobodilno gibanje začel delovati 1941. leta v Zagrebu, 1943. leta pa so ga ustaši v Zagrebu aretirali in odgnali v taborišči, najprej v Staro Gradiško nato pa v Lepoglavo. Leta 1945 so ga partizani zamenjali za ujete okupatorje in februarja 1945 je prišel na hrvaško osvobojeno ozemlje. Takoj po osvoboditvi so ga demobilizirali kot borca. V komunistično partijo je bil sprejet leta 1942.

V Iskro je prišel, kot smo že zapisali, z dekretom za direktorja oktobra 1948, s 1. januarjem 1953. pa ga je z odločbo 213/I službeno razrešil zaposlitve v Iskri takratni minister za industrijo in rudarstvo LR Slovenije Franc Leskošek—Luka.

Iz Iskre se je Marinić spet vrnil v Zagreb, kjer je 1. februarja 1953. nastopil službo v tovarni »Rade Končar«, kot upravnik proizvodnje pomožnega programa. V Končarju je ostal do marca 1957., nakar se je zaposlil s 1. IV. 1957 kot komercialni direktor v zagrebškem podjetju Tekstilstroj.

V vsem tem času je bil šestkrat nagrajen, prejel pa je tudi orden zaslug za narod II. stopnje.

To so suhoparni podatki, ki se nam jih je posrečilo zbrati, vendar pa prepustimo živo besedo Mariniću samemu, ki jo je bil v srbohrvaščini zapisal za deseto obletnico Iskre. Njegov prispevek je objavila takratna druga, jubilejna številka revije »Iskra« z letnico

Vjekoslav Marinić

1956 (II. letnik) v srbohrvaščini, s sliko na strani 40. Takratne Marinićeve besede posredujemo zdaj v slovenskem prevodu:

»Štejem si v čast, da lahko ob desetletnici obstoja Iskre iskreno čestitam k ogromnim uspehom Iskre, ki so znani tudi zunaj meja Federativne ljudske republike Jugoslavije. Mislim, da uživa danes Iskra velik ugled prav zavoljo svojih kakovostno izdelanih proizvodov. Zelo dobro se spominjam, ko sem prišel v tovarno 1948. leta kot voditelj, da sem na pogostih sestankih govoril, da mora Iskra dati čim več kakovostnih izdelkov in da bo prva, ki bo omogočila našim mestom in vasa, da bodo gledali filme z Iskrinimi kinoprojektorji in, da se bo na ta način kulturno dvigalo delovno ljudstvo. To se je uresničilo in danes redkokdaj prideš v kako mesto, da bi to ne bila resničnost. Kadar človek to vidi, mu je ljubo kot borcu za izgradnjo socializma in še kako ljubo, če se spomni, da je vendar tudi sam osebno prispeval delček svojega truda za to.

Danes, ko je delavsko samoupravljanje že našlo svoje oblike dela, ko je organizacija, kakršna je v Iskri, na zavidljivi višini, so uspehi še večji, to pa je videti tudi v sleherni trgovini z električnimi predmeti, kjer je na izdelku zapisan znak Iskre, teh predmetov pa je danes že kar precej.

Verjemite mi, da, čeprav je minilo že več kot tri leta, odkar nimam več ožjih stikov, vendar vem veliko o vašem delu in me sleherni uspeh zelo veseli. Kajti lahko rečem, da sem se tudi sam veliko naučil od delovnega kolektiva in, da te izkušnje uporabljam pri svojem delu.

Tudi ob tej priložnosti bi se rad delovnemu kolektivu zahvalil, ker se me je spomnil in, da vas kot bivši voditelj vzpodbujam k še boljšim rezultatom, da bi tako Iskra še naprej ostala ponos Federativne ljudske republike Jugoslavije.»

Prvi upravni odbor Iskre. Četrty z desne v prvi vrsti je Vjekoslav Marinić

Iskra

Iskra — SOZD elektrokovinske industrije, n. sol. o.,
Izobraževalni center Iskre,
 61001 Ljubljana, Trg revolucije 3

razpisuje
 specialistično izpopolnjevanje po programu:

Računalniško podprta simulacija poslovnega odločanja

v času od 20. do 22. 3. 1986 in 24. 3. 1986

Specialistično izpopolnjevanje z uporabo računalnika, spremljevalca sodobnosti, ki bo že petič uporabljen v programu izobraževanja delavcev v mednarodnem poslovanju Iskre, je namenjeno predvsem vodstvenim in vodilnim delavcem, ki so končali ZT šolo v Iskri, ali seminar Mednarodno industrijsko trženje in računovodske informacije za upravljanje v mednarodnem poslovanju.

Seminarja se lahko udeležijo tudi delavci, ki sodelujejo v poslovanju in imajo ustrezna znanja iz poslovnega računovodstva.

Vodenje poslovanja v konkurenčnem boju je izredno zahtevna naloga. Simulacija poslovnega odločanja bo omogočila, da bodo udeleženci odločali o poslovanju OZD, spoznali posledice odločitev in jih tudi popravljali. Rezultati poslovanja bodo primerjani s plani poslovanja, ki bodo izdelani vnaprej. Poslovna igra bo dala odgovor na to, katera skupina udeležencev je bila najbolj uspešna pri vodenju OZD v enakih pogojih tekmovanja med enakimi OZD. Ste pripravljeni napredovati v strokovnem vodenju in poslovnem odločanju?

Vsebina:

- 1. Obrazložitev zasnove simulacije**
- 2. Oblikovanje politike OZD in konkretizacija letnih planov**
- 3. Izvajanje simulacije v normalni konkurenci med OZD**

Nosilec programa:

Visoka ekonomsko komercialna šola, Maribor in SOZD Iskra, Ljubljana

Vodja programa:

Bogdan PELC, dipl. ekon.

Čas in kraj:

S programom specialističnega izpopolnjevanja bomo pričeli 20. 3. 1986 ob 8. v hotelu Transtúrist v Škofji Loki. Zaključek seminarja — obravnava rezultatov bo 24. 3. 1986 ob 15. v Iskra PPC.

Cena: 28.000.- din

Prijavnice pošljite najkasneje do 11. 3. 1986 na naslov: SOZD Iskra, Izobraževalni center, Ljubljana, Trg revolucije 3/XI — Sonji Vrhovec.

Podrobnejše informacije o organizaciji seminarja dobite na tel. št.: 061/222-212, o vsebini seminarja pa na tel. št.: 061/213-213, int.: 35-93, pri Bogdanu Pelcu.

Računalniško podprta simulacija poslovnega odločanja

Vsakdanja praksa kaže, da nam močno primanjkuje sposobnosti za ocenjevanje bodočnosti. Kako poenostavljeno bi bilo poslovno življenje, če bi poznali posledice svojih odločitev že vnaprej? Naša predvidevanja temeljijo pogosto na pridobljenih poslovnih izkušnjah.

Pri pridobivanju izkušenj za boljše poslovne odločitve nam lahko veliko pomaga računalniško podprta simulacija poslovnega odločanja, ki je postala pomembnejši program izobraževanja za izpolnjevanje in usposabljanje strokovnih delavcev v Iskri.

Udeleženci strokovnega izpopolnjevanja so med simulacijo razdeljeni v skupine, ki prevzemajo v upravljanje proizvodno organizacijo z določenimi: zmogljivostmi, stroški, kakovostjo, zalogami, premoženjsko bilanco, itd. V okviru skupine si udeleženci razdelijo vodstvene funkcije in določijo ime proizvodne organizacije.

Vsem skupinam je zagotovljen enak začetni položaj, podobno kot pri maratonu na štartni črti. Vse organizacije, ki jih vodijo skupine imajo na začetku enake tržne deleže.

Pred pričetkom simulacije mora vsaka skupina zasnovati poslovno strategijo organizacije za obdobje treh do petih let. Seveda je potrebno vsak element te strategije tudi številčno opredeliti n. pr.: letne količine proizvodnje, obseg prodaje po letih, obseg izvoza po letih, letni dohodek, tržni delež, itd. Simulacijo ustrezno popestri primerjava med predhodno izdelano strategijo organizacije in doseženimi rezultati po končani simulaciji. Včasih res ni moč verjeti od kod je prišlo toliko optimizma nekaterim skupinam, ki so napovedali bodočnost. Primerjava napovedi bodočnosti (petletnih načrtov) in dejanskih rezultatov pa pokaže kaj klavrnost. Vendar ima simulacija prednost, da ne povzroči gospodarske škode, ker se odločitve izvajajo takorekoč v laboratoriju.

Poslovne odločitve sporoči vsaka skupina računalniku s pomočjo terminala. Odločitve veljajo za trimesečno obdobje, pomeni, da skupine odločajo 4-krat letno. Odločitve se nanašajo na: stopnjo izkoriščanja zmogljivosti (proizvodnja in stroški), na stopnjo kakovosti (slabši, ali boljši izdelek), na prodajno ceno v dinarjih in tuji valuti, na spremembo proizvodnih zmogljivosti (investiranje) in na zadolževanje (najemanje, ali odplačevanje kreditov).

Vse organizacije ponudijo svoje izdelke na istih trgih, ki pa nimajo neomejene absorpcijske sposobnosti. Zato računalnik na osnovi algoritma izračuna in sporoči udeležencem prodane in izvožene količine. Povsem naravno je, da tistemu, ki je dal najslabšo ponudbo tržišču tudi ostane največ izdelkov v skladišču. Prodane količine služijo za: obračun poslovanja v obdobju, sestavo bilance, izračuna značilnih kazalnikov, itd. Ker je simulacija interakcijska, se stanje posameznih skupin bistveno spreminja ter se pokaže uspešnost, ali neuspešnost. Predvsem pa so vidne posledice odločitev v kompleksni povezanosti splošne ekonomike organizacije ter njene finančne ekonomike.

Med potekom simulacije se kaj hitro vidi, katera skupina je bolj prodorna. Vendar ta usmeritev lahko pelje tudi v preveč smelega načrta, tako pride do zainvestiranja. Če ima ekipa res voljo, bo tudi tako napako znala odpraviti, kar znova dokazuje moč pravičnega odločanja. Dosedanje izkušnje kažejo, da se skupine dokaj različno obnašajo glede na: sestavo izobraženosti, izkušnjah, splošni razgledanosti, posebnih znanjih, itd. Ne glede na parametre dobi vsaka skupina potrditev, ali negacijo svoje usmeritve v poslovni politiki na začetku simulacije, v primerjavi z doseženimi rezultati ob zaključku.

Program simulacije vsebuje tudi ocenitev dela skupin in razvrstitev skupin po doseženih rezultatih. Ocenjevanje temelji na več kot dvajsetih kriterijih.

BOGDAN PELC

Zahvale

Ob smrti drage mame

Marije Kapun

se iskreno zahvaljujem sodelavkam in sodelavcem TOZD Števcu — pakir-nica in končna kontrola — za izraze sožalja in denarno pomoč hčerka Marija Ferčak.

Ob izgubi žene in mamice

Milke Kržišnik

se iskreno zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem v TOZD Stikala in TOZD TSD, za pomoč v najtežjih trenutkih, za zraze sožalja in denarno pomoč

mož Ivan, hčerki Polona in Mojca, sin Marjan.

Iskra

Iskra — SOZD elektrokovinske industrije,
n.sol.o.,
Izobraževalni center Iskre,
61001 Ljubljana, Trg revolucije 3

razpisuje posebno obliko višjega izobrazovanja za izpopolnjevanje strokovne izobrazbe v okviru programa:

2. Šola za načrtovanje mikroelektronskih vezij v Iskri

v času od 25. 3. do 25. 4. 1986

To strokovno izpopolnjevanje je namenjeno mladim in perspektivnim razvijalcem kompleksnih elektronskih sistemov z uporabo unipolarnih uporabniških obsežnih integriranih vezij.

Vsebina: Program dela pokriva naslednje teoretične in praktične tematske skupine:

1. osnove načrtovanja unipolarnih integriranih vezij
2. standardne metodologije načrtovanja integriranih vezij
3. računalniška programska oprema za načrtovanje obsežnih unipolarnih integriranih vezij
4. načrtovalska naloga

ORGANIZACIJA: Šola bo potekala pod vodstvom izkušenih predavateljev in načrtovalcev integriranih vezij iz Iskre in s Fakultete za elektrotehniko v Ljubljani. Pouk bo celodnevni, pet dni v tednu. Namen šole je, da da udeležencem osnovna teoretična znanja s področja načrtovanja integriranih unipolarnih vezij ter s področja uporabe računalniške programske in strojne opreme za načrtovanje integriranih vezij. Praktične vaje bodo potekale v zadnjem delu šole v obliki teamskega dela na konkretnih načrtovalskih primerih. Udeleženci bodo po uspešno opravljeni šoli in preskusih znanja usposobljeni za razvoj unipolarnih uporabniških integriranih vezij na najmodernejši opremi Iskre DO Mikroelektronika za distribuirano računalniško podprto načrtovanje.

CAS IN KRAJ: Program šole se bo pričel 25. 3. 1986 ob 9. v hotelu Transturist, Skofja Loka, kjer bosta v prvem tednu potekali prva in druga tematska skupina. Šola se bo nadaljevala v Iskri, DO Mikroelektronika, Ljubljana, Stegne 15 d, kjer bosta od 7. 4. do 25. 4. 1986 potekali tretja in četrta tematska skupina.

PRIJAVE: Prijavnice pošljite na Izobraževalni center SOZD Iskra, Ljubljana, Trg revolucije 3/XI, Sonji Vrhovec.

Druge podrobnejše informacije o organizaciji seminarja dobite po telefonu (061) 222-212 (Sonja Vrhovec), vse ostale informacije pa po telefonu (061) 576-311 (dr. Franc Runovc).

Ob boleči izgubi dragega očeta

Antona Globočnika

se iskreno zahvaljujem sodelavkam in sodelavcem TOZD Merilne naprave za izraze sožalja, podarjeno cvetje, denarno pomoč in spremstvo na njegov zadnji poti

žalujoči sin Tone

Ob boleči izgubi mojega očeta

Antona Gubenška

se najlepše zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem iz obdelovalnice TOZD Stikala za izraze sožalja in denarno pomoč

hčerka Lojzka Ramljak

Iskra

Iskra — Industrija za avtomatiko Ljubljana, n. sub. o.,
TOZD — Tovarna orodij, o. sub. o.,
61000 Ljubljana, Stegne 15

Komisija za delovna razmerja oglašja prosta dela in naloge

Samostojnega projektanta—razvijalca orodij ali konstrukterja projektanta za orodja

Pogoji: visoka, ali višja izobrazba strojne smeri, 3 leta delovnih izkušenj pri konstruiranju orodij, poskusno delo 90 dni, osebni dohodek 110.000.—, oz. 130.000.— din

Dveh strugarjev

Pogoji: poklicna kovinarska šola, 4 leta delovnih izkušenj nazahtevnih delih struženja, poskusno delo 60 dni, osebni dohodek od 88.000.— do 104.000.— din

Rezkalca

Pogoji: poklicna kovinarska šola, 4 leta delovnih izkušenj nazahtevnih delih rezkanja, poskusno delo 60 dni, osebni dohodek od 95.000.— do 120.000.— din

Dveh profilnih brusilcev

za najzahtevnejša dela na profilnem brusilnem stroju JUNG
Pogoji: poklicna kovinarska šola, 4 leta delovnih izkušenj, dv-oizmensko delo, poskusno delo 60 dni, osebni dohodek od 120.000.— do 160.000.— din

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev in opisom dosedanjega dela naj kandidati pošljejo v 8 dneh po objavi v kadrovsko službo na gornji naslov.
Kandidate bomo o izbiri obvestili najpozneje v 30 dneh po končanem zbiranju ponudb.

Iskra

Iskra — Zavod za organizacijo in informatiko ZO-RIN, o. sub. o.,
TOZD — Center za avtomatsko obdelavo podatkov CAOP, b. o.,
61000 Ljubljana, Trg revolucije 3

objavlja prosta dela in naloge

1. Projektiranje

na računalnikih Iskra Delta (1 sodelavec) za nedoločen čas, s polnim delovnim časom, 3 mesečno poskusno delo,

2. Programiranje

na računalnikih Iskra Delta (1 sodelavec) za nedoločen čas, s polnim delovnim časom, 3 mesečno poskusno delo.

Pogoji:
pod 1 — visoka izobrazba tehnične smeri,
pod 2 — višja, ali srednja izobrazba.

Prednost imajo kandidati z delovnimi izkušnjami na podobnih delih in nalogah, znanje programske jezika COBOL.
Poleg zgoraj navedenih pogojev bomo pri izbiri upoštevali tudi celovitost strokovnih znanj in osebnostnih vrlin.
Prijave z opisom dosedanjega dela in dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 8 dneh po objavi tega razpisa na naslov:
Iskra Zorin, CAOP, Ljubljana, Trg revolucije 3.
O izbiri bomo kandidate obvestili najkasneje v 15 dneh po sprejemu sklepa na delavskemu svetu TOZD.

Iskra

Iskra — Industrija baterij Zmaj, n. sol. o.,
61000 Ljubljana, Stegne 23

Komisija za delovna razmerja objavlja prosta dela in naloge v

Delovni skupnosti skupnih služb

1. Konstruktorja I.

za nedoločen čas

Pogoji: VII/1 stopnja strokovne izobrazbe — strojna smer in 4 leta delovnih izkušenj. Poskusno delo traja 60 delovnih dni.

2. Konstruktorja II.

za nedoločen čas

Pogoji: VI. stopnja strokovne izobrazbe — strojne smeri in 3 leta delovnih izkušenj pri konstruiranju orodij, ali V. stopnja strokovne izobrazbe — strojne smeri in 3 leta delovnih izkušenj z možnostjo (dokazovanja) ugotavljanja delovne zmožnosti. Poskusno delo traja 50 delovnih dni.

3. Vodja investicijske dejavnosti

za nedoločen čas

Pogoji: VII/1 stopnja strokovne izobrazbe — smer strojna, elektro in 4 leta delovnih izkušenj. Poskusno delo traja 60 delovnih dni.

4. Komerzialist nabave

za nedoločen čas

Pogoji: V. stopnja strokovne izobrazbe — strojne, oz. ekonomske smeri in 3 leta delovnih izkušenj, ali IV. st. strokovne izobrazbe — prodajalec in 3 leta delovnih izkušenj. Poskusno delo traja 50 delovnih dni.

5. Administratorja

v splošno kadrovskem področju

za nedoločen čas

Pogoji: IV. stopnja strokovne izobrazbe, poklic administrator in 6 mesecev delovnih izkušenj. Poskusno delo traja 30 delovnih dni.

6. Administratorja

v finančno računovodskem področju

za določen čas (nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu)

Pogoji: IV. stopnja strokovne izobrazbe, poklic administrator in 6 mesecev delovnih izkušenj. Poskusno delo traja 30 delovnih dni.

TOZD Baterije Ljubljana

1. Energetika

za nedoločen čas

Pogoji: VI. stopnja strokovne izobrazbe — elektroenergetik in 2 leti delovnih izkušenj, ali V. stopnja strokovne izobrazbe in 3 leta delovnih izkušenj, z možnostjo ugotavljanja delovne zmožnosti. Poskusno delo traja 60 delovnih dni.

2. Kovinorezkalska opravila

za nedoločen čas

Pogoji: IV. stopnja strokovne izobrazbe — rezkalec in 4 leta delovnih izkušenj. Poskusno delo traja 40 delovnih dni.

3. Administrator

za nedoločen čas — v skladišču gotovih izdelkov.

Pogoji: II. stopnja strokovne izobrazbe, administrativni manipulant, ali blagovni manipulant in 1 leto delovnih izkušenj. Poskusno delo traja 40 delovnih dni.

4. Transportna opravila

za nedoločen čas

Pogoji: I. stopnja strokovne izobrazbe — končana osnovna šola, 3 mesece delovnih izkušenj. Poskusno delo traja 40 delovnih dni.

TOZD Specialne baterije, Šentvid pri Stični

1. Konstruktorja

za nedoločen čas

Pogoji: V. stopnja strokovne izobrazbe, smer strojni tehnik in 3 leta delovnih izkušenj. Poskusno delo traja 40 delovnih dni.

2. Kuharski pomočnik

za določen čas (nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu)

Pogoji: IV. stopnja strokovne izobrazbe — smer kuhar in 2 leti delovnih izkušenj. Poskusno delo traja 40 delovnih dni.

3. Transportna opravila

za nedoločen čas

Pogoji: I. stopnja strokovne izobrazbe — končana osnovna šola, 3 mesece delovnih izkušenj. Poskusno delo traja 40 delovnih dni.

Organizacija ima urejeno družbeno prehrano in organiziran prevoz na delo z lastnimi avtobusi.

Interesenti naj pošljejo pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev kadrovski službi Iskra — Baterije Zmaj, Industrija baterij in svetilk, Ljubljana, Stegne 23 v 8 dneh po objavi.

Kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po končanem zbiranju prijav.

Iskra

Iskra Kommerce, n. sol. o.,
TOZD — Zunanji trg, n. sol. o.,
61001 Ljubljana, Trg revolucije 3

vabi k sodelovanju sodelavca za opravljanje naslednjih del, oz. nalog, za nedoločen čas

Izvozni komerzialist

Pogoji:

- inženir elektrotehnike
- 2 leti delovnih izkušenj
- aktivno znanje francoskega, ali angleškega jezika
- 3 mesečno poskusno delo

Kandidati naj vloge v roku 8 dni po objavi z dokazili o izpolnjevanju objavljenih pogojev pošljejo na naslov: Iskra Kommerce, Kadrovski sektor, Ljubljana, Topniška 58.

Klub štipendistov vabi

Se ukvarjaš z elektroniko, imaš probleme s svojimi izdelki, potrebuješ instrumente, izgubljaš čas po trgovinah, ko iščeš elemente? Mogoče potrebuješ samo nasvet, informacije, načrt, idejo;

Oglasi se v klubu!

Če ne potrebuješ ničesar od tega pa lahko prideš samo na obisk, na razpolago so ti revije (SAM, BIT, MOJ MIKRO itd.) Lahko greš z nami na ogled tovarn, izlet, smučanje, koncert, ali v planine.

Dobivamo se vsak teden ob ponedeljkih in sredah od 16.—20. na naslovu:

Cesta 6/VIII (nad gostilno Katrca, vhod z dvorišča), Ljubljana
Telefonske informacije 061/222-212, Sonja Vrhovec.

Klub štipendistov

Kako nam dinarji cingljajo po radiatorjih

Sosedovi imajo radi toplejše stanovanje, ker ima soseda mrzle noge, njen mož pa je športnik izpred TV ekrana. Ker imamo enako veliko stanovanje, plačujemo enako za ogrevanje, ki ga pa zanesljivo manj izrabimo.

Na podoben način razmišlja veliko ljudi, ki stanuje po blokkih in stolpnih, v katerih ogrevanje pavšalno obračunavajo. Oglejmo si možne načine obračunavanja toplote:

Pavšalni obračun stroškov ogrevanja

Pri tem načinu se stroški ogrevanja porazdelijo po nekem ključu na posameznega odjemalca toplote. Najpogosteje nastopa kot ključ razpoložljiva stanovanjska površina, ali način razdeljevanja ogrevalnih stroškov glede na volumen prostorov, ali glede na površino grelnih teles, oz. sten. Pri tem načinu so si mnogi »zmrzljivci« povečali toploto v svojih gnezdecih s povečanjem grelnih teles, za isti obračun. Posledica tega je zmanjšanje toplote pri ostalih.

Pri takem obračunavanju tudi ni upoštevana različna mrzlost zime.

Obračun stroškov ogrevanja po porabi

Pri tem načinu se poraba toplote posameznih skupin odjemalcev registrira z ustreznimi napravami. Del stroškov se obračunava po fiksnem ključu, ostali del pa se porazdeli na pripadajočo porabo. Po stalnem ključu se pri tem načinu obračuna običajno do 50% vseh nastalih stroškov ogrevanja.

Ce primerjamo oba načina, lahko pridemo do naslednjih zaključkov: pavšalni način posameznika ne motivira, da bi s toploto energijo ravnal kar se da racionalno. Običajno pride prav do nasprotnega pojasa — do razsipavanja z energijo. Z uvedbo obračuna vsaj dela ogrevalnih stroškov po porabi se zmanjša poraba energije, ker je racionalno ravnanje z energijo stimulatívno.

Toplotni števec

Toplotni števci so merilni instrumenti, s katerimi je mogoče meriti in prikazati v zakonitih merskih enotah (kJ, MJ, GJ, kWh, Wh) porabljeno toploto v ogrevalnih sistemih.

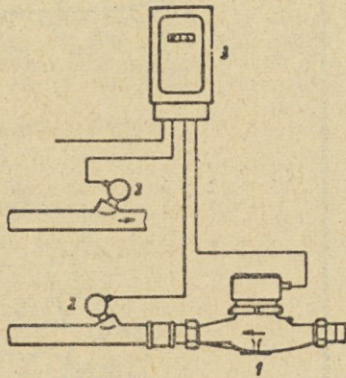
Glavni sestavni deli toplotnih števecov so:

Volumetrični del — za merjenje količine prenosnega medija (voda-para).

Temperaturni del — za merjenje temperaturne razlike med dovodno in odvodno temperaturo prenosnega medija.

Računska enota — na osnovi izmerjene pretočne količine medija

in izmerjene temperaturne razlike med dovodom in odvodom izračuna porabljeno toploto energijo in jo registrira na številčnici.

Slika 1

Merjenje porabe toplotne energije s toplotnimi števci pri nas ureja Zakon o merah in merskih enotah iz leta 1976, oz. Pravilnik o metroloških pogojih za merila toplotne energije iz leta 1980.

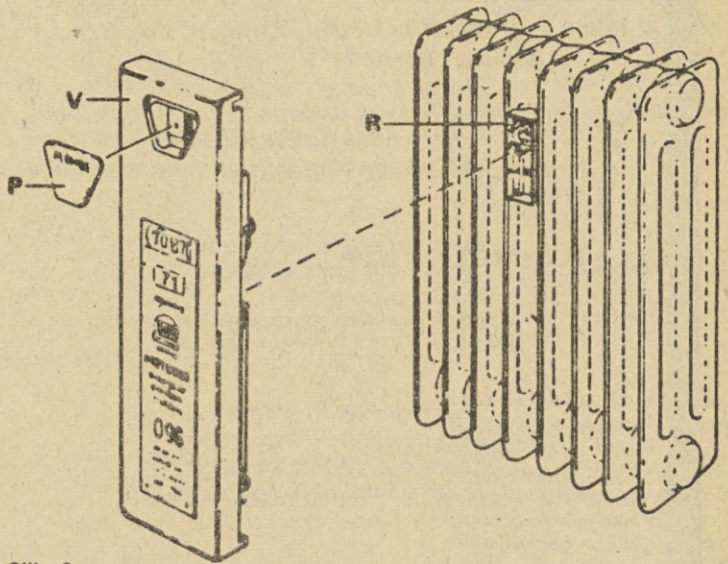
Osnovni problem še vedno obstaja — sosedge porabijo več, ker ti načini merjenja še ne prikažejo različne porabe v posameznih stanovanjih. V stanovanjih smo navajeni na različne števece in inkasante. Tako je s plinom, elektriko, ponekod tudi z vodo. S toploto tako ne gre. Če bi hoteli meriti, bi moral imeti vsak radiatorski priključek svoj števec. To bi stalo preveč. V tujini skušajo to reševati z indikatorji porabe na osnovi uparjanja, ali na elektronski osnovi.

Razdelilniki ogrevalnih stroškov na principu uparjanja

Temperatura zunanje površine grelnega telesa se prenaša prek posebnih lamel na merilno tekočino v ampuli razdelilnika. Merilna tekočina izpareva v odvisnosti od temperature grelnega telesa. Glede na tekočino, ki izpari, se določi količina oddane toplotne energije posameznega grelnika. Količina porabljene toplotne energije v nekem stanovanju se ugotovi tako, da se na vsako grelni telo postavi tak razdelilnik ogrevalnih stroškov. Na koncu ogrevalne sezone se na podlagi količine izparjene tekočine (seštevku posameznih odčitkov na vseh grelnih telesih v stanovanju) določi delež posameznega porabnika toplote v skupnih stroških ogrevanja.

Elektronski razdelilnik ogrevalnih stroškov

Oddana toplota posameznega grelnega telesa v stanovanju se ugotavlja na osnovi merjenja temperaturne razlike med pov-

Slika 2

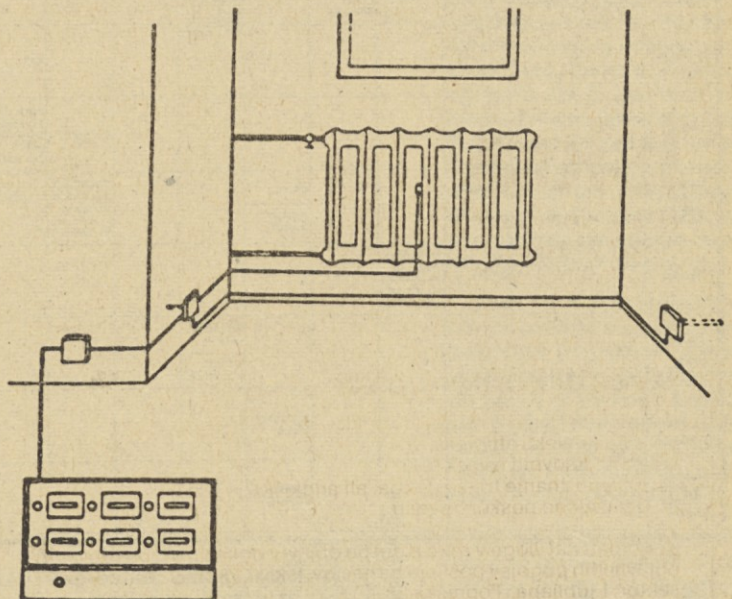
ršinsko temperaturo grelnega telesa in sobno temperaturo. Za merjenje sobne temperature se vgradi temperaturno tipalo v enega od vmesnih zidov, to pa zato, da se onemogoči možnost manipulacije. Temperaturna diferenca med površino grelnika in prostorom se meri s termoelementnim termometrom — torej dobimo napetostni signal, ki ga vodimo do zbirne merilne elektronike in, ki je proporcionalen količini toplote, katero odda grelni telo. Zbirna merilna elektronika — števec, tako registrira porabo toplote. Vpliv prehoda toplote med obema stanovanjema se lahko upošteva s pomočjo namestitve dodatnih temperaturnih tipal v vmesne stene.

Glede na smeri prehoda toplote med dvema stanovanjema kaže zbirni števec tako odgovarjajoče

manjšo, ali večjo porabo toplote. Zaradi zaščite pred manipuliranjem z napravo, je merilna elektronika povezana vsamostojno centralno enoto, ki je podobna števcem električne energije na stropnih. Morebitne motnje se javljajo v centrali s svetlobnim signalom.

Na domačem tržišču so zaenkrat na voljo le toplotni števci, indikatorji ogrevalnih stroškov pa so še v fazi razvoja. Razdelilniki ogrevalnih stroškov na načelu uparjanja so glede na pripadajoče investicijske stroške v primerjavi s toplotnimi števci izredno poceni.

Sistem razdelilnikov ogrevalnih stroškov ima prav gotovo pozitivne učinke glede stimulacije za varčevanje z energijo. To pa ima za posledico želen prihranek dragocene energije.

Slika 3

